

Powstała książka zawierająca ponad 1600 zdjęć starego Radzyna!

STR. 19

„Cztery Pory Miłowania” w Radzynie

STR. 18

Zmiana na stanowisku dyrektora PUP w Radzynie

STR. 4

BIULETYN INFORMACYJNY MIASTA

Radzyń

Nr 3 (121) 27 marca 2023 r.

ISSN 2450-1506

Uchwała samorządów w obronie dobrego imienia Świątego Jana Pawła II

Niech Świąta Zmartwychwstania Pańskiego umocnią w nas wiarę, nadzieję i miłość; dodadzą nam siły do pokonywania trudów codzienności oraz do trwania w życzliwości wobec drugiego człowieka, do budowania pokoju w środowiskach rodzinnych, społecznościach lokalnych, w kraju i na świecie.

Radosnych Świąt, smacznego święconego i ciepła budzącej się wiosny

życzą

Adam Adamski
Przewodniczący Rady Miasta

Jerzy Rębek
Burmistrz Miasta Radzyń Podlaski

Uchwała samorządów powiatu radzyńskiego w obronie dobrego imienia Świętego Jana Pawła II

Uchwałę w obronie dobrego imienia Świętego Jana Pawła II jednogłośnie przyjęli radni pięciu samorządów ziemi radzyńskiej podczas połączonej nadzwyczajnej sesji. Wydarzenie odbyło się 16 marca w sali konferencyjnej Urzędu Miasta. W sesji uczestniczyli radni i wóldarze Miasta Radzyń Podlaski, Powiatu Radzyńskiego oraz Gmin: Kąkolewnica, Komarówka Podlaska i Wołyń.

- Uczestniczymy w wyjątkowej sesji, zwołanej w trybie nadzwyczajnym, bo wymaga tego niespodziewana sytuacja, jaka zaistniała w naszym kraju. Za przyczyną mediów polskojęzycznych w Polsce i niektórych dziennikarzy świętość Papieża-Polaka jest podważana. Obrona jego autorytetu to jest polska racja stanu. Święty Jan Paweł II był głową Kościoła, ale również wielkim Polakiem, któremu nasza Ojczyzna ma wiele do zawdzięczenia – mówił koordynujący spotkanie **Adam Adamski** Przewodniczący Rady Miasta Radzyń Podlaski, a następnie odczytał tekst, który znalazł się w uchwałach wszystkich samorządów uczestniczących w spotkaniu.

Czytamy tam m.in.: „**Nie godzimy się na szkalowanie pamięci Największego Syna Narodu Polskiego, szarganie Jego imienia, w oparciu w dużej mierze o materiały aparatu przemocy PRL. Także dlatego, że uderzenie w Papieża jest ciosem w naszą tożsamość narodową, kolejnym uderzeniem w jedność Polaków. Nie pozwolimy zniszczyć wizerunku Człowieka, którego cały wolny świat**

uznaje za filar zwycięstwa nad imperium zła”.

Na sesji było obecnych 59 radnych, w tym 10 radnych Rady Miasta Radzyń Podlaski, 9 - Rady Gminy Kąkolewnica, 15 - Rady Gminy Komarówka, 11 - Rady Gminy Wołyń i 14 - Rady Powiatu Radzyń Podlaski. Radni w głosowaniu imiennym przyjęli uchwałę jednogłośnie.

W spotkaniu uczestniczyli Radni z Przewodniczącymi Rad: **Joanna Krupską** (Gmina Komarówka), **Mariuszem Majczyną** (Gmina Kąkolewnica), **Adamem Adamskim** (Miasto Radzyń Podlaski), **Krzysztofem Barszczewskim** (Gmina Wołyń) oraz **Robertem Mazurkiem** (Powiat Radzyń Podlaski). Na sali byli obecni wóldarze: Miasta Radzyń Podlaski – burmistrz **Jerzy Rębek**, Powiatu Radzyńskiego – starosta **Szczepan Niebrzegowski**, Gmin: Kąkolewnica - wójt **Anna Mróz**, Komarówka – wójt **Ireneusz Demianiuk** i Wołyń - wójt **Tomasz Jurkiewicz** oraz kapłani: dziekan radzyński, proboszcz parafii Świętej Trójcy **ks. kan. Krzysztof Pawelec** oraz kustosz Sanktuarium, pro-

boszcz parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy **ks. kan. Jarosław Sutryk**.

Radni Rady Miasta, którzy byli obecni na sesji i głosowali za ustawą: **Adam Adamski, Dariusz Bilski, Bogdan Fijałek, Piotr Mackiewicz, Bartosz Miłoś, Paulina Pachła, Włodzimierz Sieromski, Piotr Skowron, Karol Wiater i Jarosław Zaprzalski**.

Po głosowaniu Przewodniczący Rad samorządów zamknęli sesję.

- Mam nadzieję, że inne samorządy podejmą podobne uchwały; że wsparcie samorządowców będzie jednoznaczne. Warto być Polakiem, dbać o sprawy polskie, a to jest sprawa polska, bardzo istotna dla nas wszystkich – powiedział przed zamknięciem sesji Przewodniczący **Adam Adamski**.

Obecni mogli nanieść swoje podpisy na planszy z tekstem podjętej Uchwały.

Po zamknięciu sesji głos zabrał dziekan radzyński **ks. kan. Krzysztof Pawelec**, który nie krył wzruszenia przebiegiem wydarzenia. - W imieniu kapłanów dziękuję za wasze „tak”; za postawę was, świeckich, wybranych przez lokalne społeczności i je reprezentujących.

Bardzo potrzebna jest reakcja społeczeństwa, ludzi świeckich, pokazująca, że nie można przekraczać pewnych granic, trzeba szanować osoby i autorytety. Dziękuję za treść uchwały, którą podjęliście. Uchwała zawiera to wszystko, co chciałbym powiedzieć, przypominając osobę św. Jana Pawła II i jego zasługi nie tylko dla Kościoła, ale i dla Polski, świata, człowieka, wartości. Pokażemy, że jest ważny, jeśli będziemy pogłębiali znajomość jego nauczania, przekładali te treści na codzienne życie i uczynimy go obecnym w przestrzeni publicznej.

Dziekan radzyński zapowiedział, że 2 kwietnia ulicami miasta (od Sanktuarium MBNP, przez kościół Świętej Trójcy do kościoła św. Anny przejdzie Droga Krzyżowa, która będzie modlitwą i manifestacją wiary.

Burmistrz Jerzy Rębek spotkanie skomentował: - Inicjatywa uwieńczona uchwałami pięciu rad gmin powiatu radzyńskiego jest czymś wyjątkowym. To, że możemy zdecydowanie stanąć w obronie dobrego imienia Świętego Jana Pawła II to wielki zaszczyt i wyróżnienie. Choć nie brałem udziału w głosowaniu, bo nie mam takich uprawnień, to całym sercem popieram inicjatywę, która zrodziła się w samym Radzynie, ale z udziałem samorządowców mających pragnienie stanięcia w prawdzie i zaświadczenia, że życie i nauczanie Jana Pawła II są dla nas ważne. Naśladowanie go w wierze i codziennym zachowaniu, to jest przykład dla młodych, którzy nie mieli szczęścia znać go osobiście. Nasza zdecydowana, niezłomna postawa niech będzie dobrym świadectwem, wyznacznikiem drogi dla kolejnych pokoleń.

Anna Wasak

Uchwała z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie obrony dobrego imienia Świętego Jana Pawła II

Święty Jan Paweł II zajmuje szczególne miejsce w historii Polski, Europy i świata. Był iskrą, która spowodowała wybuch wolności. Papież Polak przyczynił się do upadku komunizmu w Polsce i Europie, do zakończenia zimnej wojny. Zdecydowanie upominał się o prawo do wolności dla naszej Ojczyzny i jej godne miejsce wśród innych narodów, był największym synem Narodu Polskiego i jego najbardziej skutecznym ambasadorem.

Zwany Papieżem Pielgrzymem miał wpływ na losy świata. Podczas 104. podróży duszpasterskich, które odbył do każdego zakątka świata, zawsze niósł przesłanie pokoju i miłości.

Warto przypomnieć, że Święty Jan Paweł II wzywał do budowy cywilizacji życia – do bezwzględnego szacunku i ochrony życia ludzkiego od chwili poczęcia do naturalnej śmierci, ostrzegał przed cywilizacją śmierci.

Autorytet Papieża Polaka uznał cały świat – po śmierci zaczęto dodawać mu nowy przydomek, nazywając go Janem Pawłem Wielkim. Procesy beatyfikacyjny i kanonizacyjny to potwierdziły. Potwierdził również Polski Parlament, który niemal jednogłośnie ustanowił rok 2020 Rokiem Jana Pawła II.

Uderzenie w Świętego Jana Pawła II to próba deprecjonowania postaci największego Polaka w dziejach naszej Ojczyzny oraz niszczenia wizerunku Polski, która po latach zniewolenia i walki o wolność odzyskuje należną jej pozycję na arenie świata i zaczyna pełnić funkcję jednego z liderów w dziedzinie rozwoju gospodarczego oraz przywództwa moralnego.

Nie godzimy się na skalowanie pamięci Największego Syna Narodu Polskiego, szarganie Jego imienia, w oparciu w dużej mierze na materiałach aparatu przemocy PRL. Także dlatego, że uderzenie w Papieża jest ciosem w naszą tożsamość narodową, kolejnym uderzeniem w jedność Polaków.

Nie pozwolimy zniszczyć wizerunku Człowieka, którego cały wolny świat uznaje za filar zwycięstwa nad imperium zła.

Pragniemy podziękować wszystkim Mieszkańcom Powiatu Radzyńskiego, którzy bronią dobrego imienia Świętego Jana Pawła II i zachęcamy, by czynili to nadal – świadectwem, modlitwą, w szczególności przez głębsze poznawanie pozostawionego nam dziedzictwa Największego z Rodu Polaków. Samorządy Powiatu Radzyńskiego składają wyrazy uznania i szacunku dla wielkich dokonań Świętego Jana Pawła II.

OGŁOSZENIE

BURMISTRZ MIASTA RADZYŃ PODLASKI

podaje do publicznej wiadomości, że został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Radzyń Podlaski na okres 21 dni tj. **od dnia 23 marca 2023 r. do dnia 12 kwietnia 2023 r.** wykaz nieruchomości przeznaczonej do wydzierżawienia na okres do 3 lat - na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2023.344 t.j.).

Wykaz jest załącznikiem do Zarządzenia Nr 26 Burmistrza Miasta Radzyń Podlaski z dnia 22 marca 2023 roku.

Są pieniądze na dożywianie dzieci i osób potrzebujących

Miasto Radzyń Podlaski realizuje zadanie własne w zakresie dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego potrzebującym (dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego) w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Na dofinansowanie realizacji zadania wojewoda udzielił dotacji ce-

lowej z budżetu państwa w kwocie 133 000 zł (słownie: sto trzydzieści trzy tysiące złotych) tj. na dofinansowanie wsparcia i udzielenia pomocy w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Wartość zadania ogółem - 166 250,00 zł

Miasto Radzyń Podlaski - 33 250,00 zł

Dotacja celowa wojewody - 133 000,00 zł

Rozpoczęto się montowanie fotowoltaiki na budynkach miejskich

Rozpoczął się proces montowania instalacji fotowoltaicznych na budynkach miejskich: Urzędu Miasta oraz Szkół Podstawowych nr 1 i 2.

Inwestycję realizuje firma RED ALERT Paweł Borzęcki z siedzibą w Lublinie, która wygrała przetarg na zamówienie pod nazwą: „Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej w Radzynie Podlaskim”, uzyskując 100 punk-

tów. RED ALERT zaproponował cenę 551 040 zł.

Zamawiający Miasto Radzyń Podlaski zamierzało na inwestycję przeznaczyć 800 000 zł.

Na konkurs wpłynęło aż 19 ofert, z czego jedna została wycofana, a 14 nie podlegało ocenie. Z pozostałych czterech trzy uzyskały ocenę między 83,271 a 87,733 punktów. Najwyższa oferta to 755 670,98 zł.

AW

BURMISTRZ MIASTA RADZYŃ PODLASKI INFORMUJE

że posiada do wydzierżawienia część nieruchomości przy ul. 11 Listopada z przeznaczeniem pod garaże.

Informacje szczegółowe: pokój 112 Urzędu Miasta, tel. 83 351 24 75.

Miasto ogłosiło przetarg na przebudowę ulic Armii Krajowej i Żeromskiego

Przetarg na przebudowę ulic Armii Krajowej i Żeromskiego Miasto Radzyń Podlaski ogłosiło 10 marca. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie zadania pn.: „Przebudowa infrastruktury drogowej wraz z modernizacją sieci wodno-kanalizacyjnej w Radzynie Podlaskim”. Termin składania ofert upływa 27 marca.

W zakres zamówienia wchodzi: przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz roboty budowlane. Po wykonaniu robót przygotowawczych i rozbiórkowych odtworzone zostaną nawierzchnie jezdni z mieszanki mineralno-asfaltowej oraz chodniki z betonowej kostki brukowej. Na przejściach dla pieszych położone zostaną płytki integracyjne, ostrzegawcze dla niewidomych, odbudowane będą krawężniki i obrzeża, z betonowej kostki brukowej odtworzone będą zjazdy i zatoki parkingowe, przebudowane zostaną przejścia dla pieszych. Wprowadzona zostanie stała organizacja ruchu, zamontowane będą urządzenia bezpieczeństwa ruchu. Nastąpi regulacja wpustów kanali-

zacji deszczowej, włazów studzienek i zaworów.

Na ul. Żeromskiego wybudowana zostanie kanalizacja deszczowa, wraz z przykanalikami i wpustami ulicznymi, z odprowadzeniem wód deszczowych do istniejącej kanalizacji deszczowej w ul. Powstania Styczniowego. Głównym celem remontu tej ulicy jest odwodnienie z powodu występujących tam podtopień.

Na ul. Żeromskiego teren jest ukształtowany w nieckę, w której zbierają się wody opadowe z rozległego terenu, z wielu innych ulic na os. XXX-lecia. Po intensywnych opadach deszczu woda spływa do kanalizacji deszczowej. - Musimy interweniować, bo to wpływa nie

tylko na stan drogi, ale i na kondycję oczyszczalni ścieków – mówi burmistrz Jerzy Rębek.

Anna Wasak

Zmiana na stanowisku dyrektora PUP w Radzynie

Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Radzynie Podlaskim Anna Ilczuk z dniem 1 marca br. przeszła na zasłużoną emeryturę.

Podziękowania i życzenia władze Starosta Radzyński Szczepan Niebrzegowski oraz Burmistrz Miasta Radzyń Podlaski Jerzy Rębek złożyli na LV Sesji Rady Powiatu.

Dyrektor **Anna Ilczuk** podkreśliła: - Praca, którą wykonywałam ze swoim zespołem przez wiele lat, dała mi ogromną satysfakcję, możliwość rozwoju zawodowego, spotkania wielu ciekawych ludzi – a przede wszystkim możliwość pomocy wielu osobom w ich trudnych sytuacjach życiowych.

7 marca 2023 roku nowym dyrektorem Powiatowego Urzę-

du Pracy w Radzynie Podlaskim w wyniku zakończenia procedury konkursowej została **Nina Marzec-Muniowska**. Nowa dyrektor posiada wyższe wykształcenie, ponad 20-letni staż pracy w PUP w Radzynie Podlaskim oraz spełniła wszystkie wymagania niezbędne do zajmowania tego stanowiska.

Red.

Miasto Radzyń przystępuje do Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej

Dzięki przystąpieniu Miasta Radzyń Podlaski do Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej w mieście powstaną nowe mieszkania pod najem na korzystnych warunkach. Na nadzwyczajnej sesji Rady Miasta 2 marca radni zatwierdzili wniosek Burmistrza o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie udziałów w tworzonej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej.

Ideę SIM wyjaśniał na sesji 21 lutego **Dariusz Litwiniuk** - dyrektor Delegatury w Białej Podlaskiej Lubelskiego Urzędu Marszałkowskiego.

Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa to spółka, której celem jest realizacja potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej poprzez **budowę mieszkań z przeznaczeniem na długoterminowy, przystępny cenowo najem z opcją wykupu mieszkania**. Jest to alternatywa dla budownictwa komercyjnego, na które większości społeczeństwa nie stać.

SIM znajduje się pod nadzorem właścicielskim Krajowego Zespołu Nieruchomości, przygotowana została z myślą o małych samorządach, takich jak te na terenie powiatów radzyńskiego, bialskiego czy parczewskiego.

Samorzady, które przystępują do Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, otrzymają bezzwrotny wkład pieniężny w wysokości 3 mln zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa (RFRM), który został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego, a podlega Ministerstwu Infrastruktury.

Wkładem samorządu jest aport w postaci nieruchomości przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową.

Podjęta przez Radę Miasta uchwała otwiera możliwość uzyskania dofinansowania w wysokości 3 mln zł.

Samorząd nie zostanie obciążony żadnymi kosztami oprócz aportu w postaci terenu pod zabudowę.

Wybudowane mieszkania będą gotowe „pod klucz” z węzłem sanitarnym i z umeblowaną kuchnią, spółka może też umeblować całe mieszkanie.

Warunek pozyskania mieszkania to posiadanie przez najemcę zdolności czynszowej, ale nie - kredytowej. 50% czynszu będzie dopłacanych za pośrednictwem MOPS z rządowego funduszu dopłat. Umowa o wynajem mieszkania będzie podpisana na 3 lata, po których będzie można ją przedłużyć albo zrezygnować z wynajmu.

Będzie też opcja dojścia do własności. Warunki: 15 lat najmu oraz wkład własny w wysokości 10-30% wartości mieszkania (może być

w 3 ratach), który będzie waloryzowany.

Dotychczas istnieje duże zainteresowanie projektem w powiecie bialskim, parczewskim i radzyńskim. Na koniec lutego br. 14 gmin podjęło uchwały i złożyło wnioski do KZN. W projektach jest już w sumie 125 budynków w zabudowie szeregowej i 400 mieszkań w budownictwie wielorodzinnym.

Anna Wasak

Społeczność DŚDS przygotowała się do obchodów 555-lecia praw miejskich Radzyna

Społeczność Dziennego Środowiskowego Domu Samopomocy w dniach 20-24 lutego odbyła cykl tygodniowych zajęć edukacyjnych „Moje miasto – 555-lecie Radzyna Podlaskiego” opracowanych z okazji rocznicy uzyskania praw miejskich przez Radzyń Podlaski.

W poniedziałek 20 lutego podopieczni DŚDS mieli szansę uczestniczyć w zajęciach zorganizowanych w ramach współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Radzynie Podlaskim, podczas których przedstawiono dzieje miasta zawarte w literaturze. To była wyjątkowa, przystępna dla osób z niepełnosprawnościami lekcja historii.

Następnego dnia odbyła się wizyta w Urzędzie Miasta oraz spotkanie z Burmistrzem Miasta Radzyń Podlaski Jerzym Rębkim i Sławomirem Lipskim - Zastępcą Burmistrza. Uczestnicy DŚDS mieli

szansę poznać funkcję urzędu, specyfikę pracy burmistrza oraz projekty, nad którymi obecnie pracuje. Dla osób z niepełnosprawnościami na co dzień korzystających z zajęć DŚDS w Radzynie Podlaskim była to cenna lekcja, podczas której zdobyli przydatną wiedzę oraz umiejętności społeczne i praktyczne.

W trzecim dniu cyklu uczestnicy poznawali wiedzę o tradycjach i historii Radzyna Podlaskiego, którą można zdobywać dzięki aplikacji movi guide oraz przydatnych stro-

nach internetowych. Uczestnicy warsztatów tworzyli również mapki, na których oznaczali najważniejsze dla nich miejsca i zabytki.

W czwartek 23 lutego odbyła się wizyta w zabytkowym kościele Świętej Trójcy, którego historię i dzieła sztuki znajdujące się na terenie obiektu zaprezentowała uczestnikom warsztatów Anna Wasak.

Ostatniego dnia o cyklu zajęć „Moje Miasto – 555-lecie Radzyna Podlaskiego” podopieczni DŚDS

odwiedzili Radzyński Ośrodek Kultury oraz spotkali się z Dyrektorem ROK Robertem Mazurkiem. Podczas spotkania uczestnicy poznali założenia i funkcje Ośrodka. Podopieczni DŚDS poznali harmonogram nadchodzących wydarzeń organizowanych przez ROK i obejrzeli film, który powstał z okazji Ju-

bileuszu 60-lecia Ośrodka.

Nabywanie umiejętności społecznych oraz obcowanie z kulturą i sztuką podczas tego typu spotkań jest bardzo ważnym aspektem w procesie rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami.

Red.

W Radzynie powstanie nowoczesny budynek Urzędu Skarbowego

Umowę darowizny nieruchomości, stanowiącej własność Powiatu Radzyńskiego, na rzecz Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej w Lublinie uroczyste podpisano 10 marca 2023 roku w siedzibie Izby Administracji Skarbowej w Lublinie.

Nieruchomość o powierzchni 0,5 ha położona jest przy ul. Wisznickiej w Radzynie Podlaskim.

W podpisaniu umowy darowizny uczestniczyli Szczepan Niebrzegowski – Starosta Powiatu Radzyńskiego i Michał Zajac – Wicestarosta Powiatu Radzyńskiego oraz dr Artur Krukowski – Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Lublinie.

Na otrzymanej przez Izbę Administracji Skarbowej w Lublinie działce powstanie w pełni funkcjonalny, nowoczesny budynek, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, ale też do aktualnych wymogów bezpieczeństwa i funkcjonalności, jakie powinny spełniać

obiekty użyteczności publicznej.

Jak zaznaczył dyrektor IAS w Lublinie A. Krukowski: „Realizowana inwestycja zasadniczo wpłynie na poprawę warunków obsługi podatników, jak też na poprawę warunków pracy naszych pracowników”.

Zgodnie z umową roboty budowlane powinny rozpocząć się w ciągu trzech lat od momentu zawarcia umowy darowizny.

Krajowa Administracja Skarbo- wa, jako podmiot administracji publicznej, działa dla dobra społeczeństwa, a jednym z naszych priorytetów jest dostarczanie podatnikom usług najwyższej jakości. Inwestycja w Radzynie Podlaskim pozwoli też lubelskiej KAS racjonalnie gospodarować środkami publicznymi.

To kolejny już projekt budowlany realizowany w ramach modernizacji w Izbie Administracji Skarbowej w Lublinie.

Michał Deruś
rzecznik prasowy
Izby Administracji Skarbowej
w Lublinie

V Gala Piłkarska Orląt-Spomlek

V Gala Piłkarska Orląt-Spomlek Radzyń Podlaski odbyła się 4 marca w hali widowiskowo-sportowej przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych. Głównym punktem wydarzenia były prezentacje drużyn występujących pod barwami biało-zielonymi.

Zebrani mieli okazję posłuchać występu gości specjalnych: Macieja Szczęsnego i Jerzego Chromika, a także rapera Dolara, który podczas swoich improwizacji muzycznych rapował o radzyńskim klubie. Nie można również pominąć świetnej atmosfery, którą tworzyli kibice LKS Orlęta Radzyń Podlaski.

W wydarzeniu wzięli udział: Szczepan Niebrzegowski - Starosta Radzyński, Robert Mazurek - Przewodniczący Rady Powiatu Radzyńskiego, Grzegorz Kowalczyk - Członek Zarządu Powiatu Radzyńskiego, Jerzy Rębek - Burmistrz Miasta Radzyń Podlaski, Adam Adamski - Przewodniczący Rady Miasta Radzyń Podlaski, Paweł Gaca - Prezes Firmy Spomlek, Jarosław Kwasek - Prezes PGE Dystrybucja S.A. a także radni Rady Miasta, Powiatu,

sponsorzy oraz przyjaciele klubu.

Galę poprowadzili Adam Świć oraz Zbigniew Smółko. Otwar- cia dokonali: Prezes LKS Orlęta Krzysztof Grochowski wraz z Wiceprezesem Arturem Fijałkowskim.

Wydarzeniu przyświecał szczyt-

ny cel. W trakcie imprezy odbywa- ła się zbiórka na leczenie chorego Marcelka Szelecha, syna jednego z kibiców Orląt, na ten cel zebrano ponad 5 tysięcy złotych.

Red

Fot. Michał Maliszewski.

Zapisz się na bezpłatną kolonoskopię przesiewową

W ramach Programu badań przesiewowych raka jelita grubego zachęcamy do wykonania bezpłatnej kolonoskopii przesiewowej. W województwie lubelskim można bezpłatnie wykonać kolonoskopię w 17-u pracowniach endoskopowych, w tym w Radzynie.

Celem programu jest zmniejszenie umieralności i zapadalności na ten nowotwór.

Do udziału w programie uprawnione są osoby w wieku 50-65 lat

lub w wieku 40-49 lat, jeśli mają bądź mieli krewnego pierwszego stopnia, u którego rozpoznano nowotwór jelita grubego. Do badań profilaktycznej kolonoskopii kwalifikują się osoby bez objawów klinicznych sugerujących nowotwór jelita grubego, które nie miały wykonanej kolonoskopii w przeciągu ostatnich 10 lat.

Badanie wykonuje się w trybie ambulatoryjnym. Do udziału w nim nie jest wymagane skierowanie. Wystarczy zgłosić się do jednej z siedemnastu pracowni endoskopii

realizującej omawiany program.

Pracownie te są w Lublinie, Puławach, Biłgoraju, Zamościu, Łęcznej, Krasnymstawie, Janowie Lubelskim, Kraśniku, Parczewie, Białej Podlaskiej, we Włodawie, Radzynie Podlaskim oraz Tomaszowie Lubelskim. Szczegółowy wykaz miejsc dostępny jest na stronie internetowej lubelskiego OW NFZ <https://www.nfz-lublin.pl/komunikat/6308>.

Badanie kolonoskopowe pozwala na wczesne wykrycie zmian świadczących o nowotworze jelita

grubego, jeszcze zanim pacjent zaobserwuje niepokojące objawy chorobowe. Podczas badania usuwane są polipy, które w przyszłości mogłyby przekształcić się w stany nowotworowe. Program profilaktyczny z jednej strony pozwala więc na wczesną interwencję w przypadku nowotworu jelita grubego, czyli na podjęcie leczenia jeszcze w okresie bezobjawowym choroby, a drugiej – poprzez usunięcie polipów może zapobiec wystąpieniu choroby w przyszłości.

Rak jelita grubego jest drugim

najczęściej występującym nowotworem złośliwym w Polsce – co roku notuje się około 18 000 nowych zachorowań. Rozwija się ze zmian łagodnych, tak zwanych polipów. Taka zmiana może rozwijać się kilkanaście lat, dlatego tak ważna jest profilaktyka. Dzięki badaniom profilaktycznym i usuwaniu polipów możliwe jest znaczne obniżenie ryzyka zachorowania. Wcześniej wykryty rak jest również bardzo często wyleczalny. Ani polipy, ani rak we wczesnym stadium zazwyczaj nie powodują objawów. KN

Patronalne święto rzemieślników i przedsiębiorców

Msza Święta w intencji żyjących i zmarłych rzemieślników i przedsiębiorców zamówiona przez radzyński Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców została odprawiona w niedzielę 19 marca w kościele Świętej Trójcy w Radzynie z racji uroczystości św. Józefa.

Sprawujący Liturgię dziekan radzyński **ks. kan. Krzysztof Pawelec** podkreślił, że swą obecnością w kościele i prośbą o błogosławieństwo rzemieślnicy i przedsiębiorcy dają świadectwo, że przez swą pracę człowiek współpracuje z Panem

Bogiem, a wartości religijne powinny przenikać naszą codzienność i kształtować relacje pracodawca-pracownik.

Jak co roku Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców ufundował paschał, który zostanie zapalony

podczas Liturgii Wigilii Paschalnej i będzie towarzyszył przez rok sprawowanym Liturgiom i udzielanym w kościele sakramentom.

Radzyński Cech zrzesza obecnie ok. 80 rzemieślników i przedsiębiorców, są to głównie mechanicy samochodowi, stolarze i fryzjerzy, choć nie brak przedstawicieli innych branż. Powoli, ale systematycznie liczba członków Cechu rośnie.

- Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców służy zrzeszonym i niezrzeszonym pomocą w rozwiązywaniu różnych problemów związanych z ich działalnością. Jest to wielkie ułatwienie, ponieważ pomaga w sprawach wymagających ogarnięcia wiedzy z różnych resortów i urzędów - mówi **Zbigniew**

Marchwiak, Prezes Zarządu Cechu Rzemieślników i Przedsiębiorców w Radzynie oraz Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Lublinie. Dodaje, że ważną dziedziną działalności Cechu są szkolenia pomagające młodym ludziom w zdobyciu zawodu i pracy. - Pełnimy misję społeczną. Są osoby, które z różnych względów nie odnalazły się w szkołach branżowych, a u nas się odnajdują w różnych zawodach.

Mam szczególną satysfakcję, bo nasza działalność w tej dziedzinie pomogła wielu zagubionym młodym ludziom odnaleźć swoje miejsce w życiu - podkreśla Prezes **Zbigniew Marchwiak**.

Ta działalność ma też drugi aspekt: przy obecnym niedoborze pracowników, pomaga wypełnić lukę, jaka istnieje na rynku pracy.

Anna Wasak

VIII Kongres Różańcowy Diecezji Siedleckiej w sanktuarium MBNP

Prawie 1 200 osób uczestniczyło w VIII Kongresie Różańcowym Diecezji Siedleckiej, który odbył się 4. marca w Sanktuarium Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Radzynie Podlaskim pod hasłem "Żywy Różaniec wsparciem dziecka misyjnego".

Spotkanie poprowadził ks. Grzegorz Koc – diecezjalny moderator Żywego Różańca. Kapłan przypomniał, że Kościół jest z natury misyjny, gdyż jego istotą jest troska o zbawienie każdego człowieka. Kongres odbywa się w roku 200-lecia powstania Żywego Różańca. W programie spotkania znalazły się: konferencja, świadectwa, modlitwa różańcowa, Msza św. pod przewodnictwem ks. bpa Henryka Tomasika, medytacja pierwszosobotnia oraz Koronka do Miłosierdzia Bożego.

Konferencję na temat "Żywy Różaniec wsparciem dzieła misyjnego"

wyگłosili: ks. dr Maciej Będziński – Dyrektor Papieskich Dzieł Misyjnych w Polsce oraz ks. Jarosław Tomaszewski – kapłan diecezji siedleckiej, misjonarz z Ugandy, pełniący kilka lat funkcję ojca duchownego międzynarodowego seminarium duchownego.

W spotkaniu uczestniczył ks. bp Grzegorz Suchodolski. Sufragan siedlecki jako teren misyjny wskazał rodziny. - Nie potrafimy młodemu pokoleniu przekazać wiary w naszych domach, jak to było w naszej młodości. Myśmy w sposób naturalny wiarę przejęli od

naszych rodziców oraz dziadków. Dziś najmłodsze pokolenie już wiary nie dziedziczy w domach w tak naturalny sposób. Doszło do pęknięcia pokoleniowego. Potrzebna jest formacja młodych małżeństw, naręczonych – ks. bp Grzegorz Suchodolski poinformował, że decyzją ordynariusza siedleckiego ks. bpa Kazimierza Gurdy takim miejscem formacji rodzin będzie Dom Rekolekcyjny w Siedlanowie, który zostanie powiększony o nowe moduły, mające służyć formacji rodzin.

Anna Wasak

PAPIESKA DROGA KRZYŻOWA

w 18. rocznicę odejścia św. Jana Pawła II do Domu Ojca

NIEDZIELA PALMOWA
2 KWIETNIA 2023
RADZYŃ PODLASKI

17.00 - Msza św. za Ojczyznę w Sanktuarium Matki Boskiej Nieustającej Pomocy

18.00 - Rozpoczęcie Drogi Krzyżowej

Za św. Janem Pawłem II wyruszymy ulicami naszego miasta: Wyszyńskiego, Warszawską, zatrzymując się przy kościele Świętej Trójcy, następnie Jana Pawła II, Sitkowskiego w stronę kościoła św. Anny, gdzie nastąpi zakończenie.

Rejonowy Dzień Wspólnoty Ruchu Światło - Życie

Rejonowy Dzień Wspólnoty Ruchu Światło - Życie odbył się 13 marca w parafii Świętej Trójcy w Radzynie. Tego dnia przypadła 30. rocznica śmierci ks. Józefa Rącza, który w latach 70. zainicjował ruch oazowy w Radzynie.

Mszę świętą celebrowali moderator parafialny ks. Krzysztof Banasiuk i ks. Henryk Skolimowski proboszcz par. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Międzyrzecu Podl. Uczestniczyli w niej członkowie Oazy z parafii radzyńskich, Łukowa, Międzyrzecza Podlaskiego. Przybyła również para rejonowa Domowego Kościoła - Joanna i Mariusz Rogulscy.

Konferencję wygłosił ks. Łukasz Wardak - moderator rejonowy Domowego Kościoła.

Ks. kan. Krzysztof Pawelec - proboszcz parafii Świętej Trójcy przypomniał osobę śp. księdza Józefa Rącza, który w latach 70. w Radzynie rozkrzewiał ruch oazowy. 15 marca przypadała 30. rocznica śmierci Kapłana.

Po Mszy św. odbyła się druga część spotkania - był to czas świadectw i rozważań na temat służby, zakończony agapą.

30. rocznica śmierci ks. Józefa Rącza

Ks. Józef Rącz (ur. 20 III 1938 - 13 III 1993) był wikariuszem w Radzynie w latach 1973-1981. W czasie swego posługiwania dał się poznać jako energiczny i odważny kapłan, który otwarcie krytykował w homiliach komunizm,

ale przede wszystkim jako charyzmatyczny założyciel wspólnoty Ruchu Światło-Życie w jedynej wówczas parafii radzyńskiej Świętej Trójcy.

Radzyńska „oaza” powstała jako pierwsza w diecezji siedleckiej, rozwijała się bardzo dynamicznie, była też najbardziej liczną oazą w diecezji. Skupiała głównie młodzież, ale także dzieci i dorosłych. Ks. Józef Rącz rozwijał ruch oazowy w dekanacie radzyńskim. W 1978 r. biskup Jan Mazur mianował go moderatorem Ruchu Światło-Życie w diecezji siedleckiej, jednocześnie skierował na Studium Formacji Pastoralno-Liturgicznej przy Instytucie Teologii Pastoralnej KUL.

Czas duszpasterzowania ks. Józefa Rącza w Radzynie zaowocował wieloma powołaniami kapłańskimi i zakonnymi.

Ks. Józef Rącz był wielkim miłośnikiem liturgii Kościołów

wschodnich: bizantyjsko-ukraińskiej i prawosławnej. Za działalność na polu ekumenicznym otrzymał Order św. Marii Magdaleny z rąk arcybiskupa Bazylego - prawosławnego metropolity warszawskiego.

Ruch Światło-Życie odegrał olbrzymią rolę w kształtowaniu postaw i wpłynął na dalsze losy jej członków. **Ks. płk. Sławomir Niewęglowski** - członek Ruchu Światło Życie w latach 70. tak wspomina Ks. Józefa Rącza: - Pomagał nam rozpoznać wolę Bożą i swoje miejsce we wspólnocie Kościoła, uczył odpowiedzialności za Kościół, także w wymiarze parafialnym i wspólnotowym, wskazywał, że każdy jest potrzebny w Kościele. Wprowadzał nas przez odnowioną liturgię do Kościoła, gdzie każdy ma swoje miejsce, asysta liturgiczna na każdej Mszy była wówczas bardzo liczna, a te niedzielnie, skierowane do młodzieży, z mło-

dzieżową oprawą muzyczną, ściągały wiernych nawet z sąsiednich parafii, kościół pękał w szwach. Moderator radzyńskiej oazy jako podstawę zaangażowania wskazywał Namiot Spotkania - codzienną osobistą modlitwę.

Anna Wasak

Zmarł Jerzy Grzesik - radzyński apostoł trzeźwości

Jerzy Grzesik - wiceprzewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zmarł 8 lutego 2023 r. w wieku 71 lat. Od 2001 r. był prezesem Stowarzyszenia-Klubu Abstynenta „ISKIERKA”. Sprawował opiekę nad Klubem AA „Podaj dłoń” przy parafii Świętej Trójcy w Radzynie. Był animatorem wielu działań trzeźwościowych.

Po okresie uzależnienia, ponad 30 lat żył w trzeźwości i robił wiele, aby pomóc osobom uzależnionym przetrwać nałóg. Stał się apostołem trzeźwości - dzięki jego zaangażowanej postawie wiele osób podjęło skuteczną walkę z nałogiem.

Jak wyznawał podczas swia-

dectw, gdy w swym nałogu sięgnął dna, poszedł do spowiedzi i usłyszał słowa, że głowę powinien mieć zajętą modlitwą, a ręce pracą. To wskazanie diametralnie go zmieniło, stało się punktem zwrotnym w jego życiu i pozostał mu wierny do końca: ponad 30 lat nie pił, w tym czasie uczynił wiele dobra, pomógł wielu ludziom. Co roku organizował piesze pielgrzymki Klubu AA do Leśnej Podlaskiej oraz coroczne kilkudniowe wyjazdy w góry dla członków Klubu oraz ich rodzin a także uroczystości z okazji rocznic narodzin do trzeźwości - dla osób, które żyły w trzeźwości. Na takich spotkaniach w Siedlanowie spotykało się nawet 400 osób. Organizował pielgrzymki trzeźwościowe do Lichenia i Częstochowy, gdzie z wielkim entuzjazmem da-

wał świadectwo o swoim wyjściu z nałogu, które dokonało się dzięki wierze i zaufaniu Panu Bogu. Siła jego świadectwa była wielka: słuchacze płakali ze wzruszenia, pod wpływem jego słów podejmowali abstynencję. Uczestnikom spotkań głęboko zapadał w pamięć. Zdąrzyło się, że po upływie roku, na kolejnej pielgrzymce wywoływali go, by przemówił i skandowali: „Kominiarz! Kominiarz!” (taki był jego zawód i taki pseudonim do niego przyłągnął). Jego świadectwo, transmitowane z Lichenia przez media trafiło do osoby z Kanady i sprawiło, że ten ktoś podjął skuteczne leczenie. - Jerzy Grzesik potrafił niezwykle skutecznie docierać do osób silnie uzależnionych od alkoholu, które nie brały pod uwagę leczenia - mówi Bogdan Fijałek

przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - Znał ludzi i problemy wynikłe z uzależnienia. W jego obecności nie dochodziło do konfliktów, potrafił w kilku słowach rozładować najtrudniejsze sytuacje, do jakich dochodziło, gdy przed komisją stawały się osoby zgłoszone do leczenia

Również w codziennym życiu był wierny zasadzie „módl się i pracuj”. Jak wspomina Marek Oworuszko, był uczciwy, słowny, uczynny, chętny do pomocy, ale także niezwykle pogodny, życzliwy pełen humoru i optymizmu. Mimo wieku, odznaczał się tytaniczną siłą fizyczną, osobom starszym, schorowanym i samotnym chętnie pomagał, np. rąbiąc drewno na opał.

Na jego pogrzebie, który odbył

się 11 lutego, w kościele pw. Świętej Trójcy w Radzynie pojawiło się wielu członków wspólnot trzeźwościowych nie tylko z Radzyna, ale i Łukowa, Międzyrzecza, Białej Podlaskiej. Zamówionych zostało 26 Mszy św. w jego intencji.

AW

XI Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym” w Radzynie

XI Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym” odbył się w Radzynie w niedzielę 5 marca w parku miejskim. Celem imprezy było upamiętnienie w aktywny sposób pamięci tragicznego losu żołnierzy polskiego podziemia antykomunistycznego po II wojnie światowej. Patronat nad imprezą, zorganizowaną przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Radzynie Podlaskim, objęli Burmistrz Miasta Radzyń Podlaski Jerzy Rębek oraz Starosta Radzyński Szczepan Niebrzegowski.

Na starcie w Radzynie stanęło 74 zawodników. Dystans biegu - 1963 m to odniesienie do roku, w którym zginął walce ostatni Żołnierz Wyklęty – Józef Franczak ps. „Lalek”, zastrzelony podczas oblężenia w Majdanie w województwie lubelskim (21 października 1963 roku). W tym roku w Polsce w biegu „Wilczym Tropem” wzięło udział ok. 75 tys. uczestników i jest to, jak podkreślił w swym wystąpieniu

Burmistrz Jerzy Rębek, największe wydarzenie edukacyjno-sportowe na świecie. - To, że tu jesteśmy, jest świadectwem patriotyzmu - podkreślił wódcę Radzyna.

Wpisowym do biegów była dobrowolna darowizna na rzecz Stowarzyszenia Empatyczni (zebrano prawie 700 zł), a po zawodach na biegnących czekała wojskowa grochówka i gorąca herbata.

Najlepsi zawodnicy w każdej

z czterech kategorii zostali nagrodzeni pucharami i upominkami przez starostę Szczepana Niebrzegowskiego, burmistrza Jerzego Rębka, przewodniczącego RM Adama Adamskiego oraz dyrektora MOSiR Beatę Sposób.

Kwaśny, 3. Michał Bojarczuk

Na uwagę zasługuje fakt, że Starosta Radzyński Szczepan Niebrzegowski oraz Przewodniczący Rady Powiatu Robert Mazurek aktywnie uczestniczyli w biegu, a Burmistrz Jerzy Rębek obiecał,

że wystartuje w przyszłym roku. Swą obecność zaakcentowali także rowerzyści z Radzyńskiej Grupy Rowerowej.

Marek Topyła

Wyniki

1/Bieg Kobiet Open

1. Paulina Sitkowska, 2. Alicja Trykacz, 3. Nina Jankowska

2/ Bieg Mężczyzn Open

1. Marek Zabielski, 2. Jakub Marchwiak, 3. Mateusz Barański

3/ Bieg Nordic Walking Kobiet

1. Teresa Hryciuk, 2. Małgorzata Szymanek, 3. Ewa Cybul

4/ Bieg Nordic Walking Mężczyzn

1. Waldemar Hryciuk, Tomasz

Rowerowe „Dzień Dobry, Wiosno” w Radzynie

Wspólna impreza Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Radzynie oraz Radzyńskiej Grupy Rowerowej pt. „Rowerowe Dzień Dobry Wiosno” odbyła się 19 marca.

Spotkanie rozpoczęło się pod pływanią, potem nastąpił wspólny przejazd z rowerową Marzanną na Groblę Paradną. Na miejscu krótki plan imprezy przedstawił dyr. MOSiR Beata Sposób oraz Tadeusz Pietras, stojący na czele Radzyńskiej Grupy Rowerowej. O zwyczajach i tradycjach związanych z Marzan-

ną i końcem zimy opowiedziała Ewa Soczyńska z RGR.

W czasie przygotowywania Marzanny do jej „roli” szefowie organizatorów przybliżyli wszystkim bardzo ciekawe plany na najbliższą przyszłość, czyli odznakę „555 km dla Radzyna” oraz przystąpienie Radzyna do projektu „Aktywne Miasto”. Trzeba też przyznać, że oboje mieli pełne ręce roboty, bo ich role to także wcielenie się w postać Wiosny czy też prowadzenie Marzanny i całego peletonu.

Cieszy także bardzo duża liczba uczestników - i tych rowerowych,

i tych mniej aktywnych. I nie ma co się dziwić: pogoda sprzyjała wyjściu z domu. Na szczególną uwagę zasługuje udział dużej grupy „Roweraków”. Radzyńscy cykliści odwiedzili im się, „odprowadzając” ich z powrotem do Wohynia, swoje kilometry trzeba przecież zaliczyć.

Było tradycyjne i symboliczne spalenie Marzanny nad rzeką i przywitanie Wiosny, która wręczyła wszystkim baziowe galki. Na koniec także tradycyjna mosirowska grochówka. Tak więc wiosenny sezon rowerowy uznajemy za otwarty.

Dziękujemy wszystkim uczest-

nikom, uznanym i bardzo życzliwym nam firmom drGerard i Cyklo Ski Serwis. Współpraca MOSiR-u i RGR rozkwita coraz

bardziej, a w tym roku oferta wspólnych imprez będzie „na bogato”. Zapraszamy.

Marek Topyła MOSiR

Aktualny stan rewitalizacji Pałacu Potockich

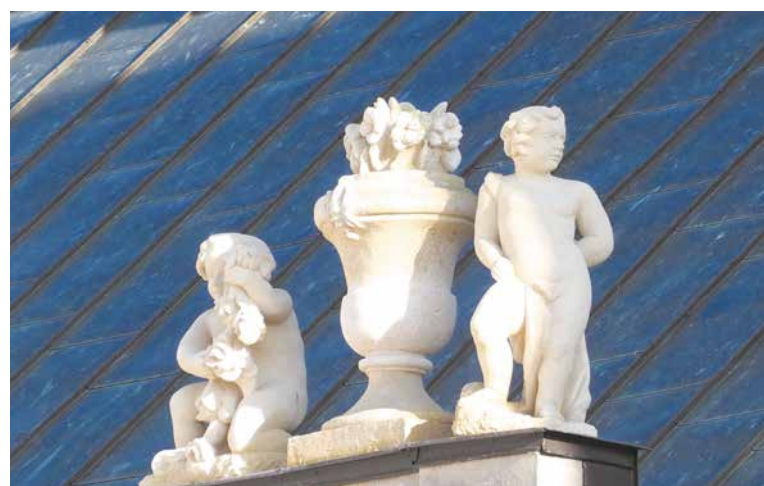
Wewnątrz korpusu głównego na ukończeniu jest wykonanie parkietów: są one cyklinowane i przygotowywane do olejowania. Wykonywane są wewnętrzne prace malarskie. Zakończono układanie terakoty i glazury w węzłach sanitarnych i zapleczu kawiarni. Trwa montaż osprzętu elektrycznego oraz armatury sanitarnej. Układane są kamienne okładziny schodów wewnętrznych. Jeszcze w tym miesiącu montowane będą drzwi wewnętrzne.

Praktycznie **zakończono prace przy elewacjach i wystroju rzeźbiarskim korpusu głównego od strony południowej – dziedzińca głównego oraz skrzydła wschodniego**. Ukończone są prace malarskie oraz renowacja zespołu rzeźb: kompozycji heraldycznych oraz rzeźb figuralnych (niewolnik kozacki) i panopliów. Na początku grudnia zainstalowano rzeźbę niewolnika-Turka, która została odtworzona, gdyż w czasie wojny zaginęła, pozostała z niej tylko noga z łańcuchem. Wykonano i zainstalowano rzeźby (putta) do alkierza wschodniego, zrekonstruowane w oparciu o przekazy ikonograficzne.

Przeprowadzony został **remont muru oporowego** zamykającego dziedzińca pałacu od strony południowej. Około 20 lat temu mur był remontowany, ale powierzchowne prace nie przyniosły trwałego efektu. Okazało się, że stan muru jest dramatyczny, od strony dziedzińca trzeba było rozebrać jego koronę. Przeprowadzono uszczelnienie przez iniekcje - wstrzykiwanie substancji, która powstrzymuje wciąganie wilgoci, co zapewni dużą trwałość prac. Oprócz prac izolacyjnych wykonano nowe tynki renowacyjne i ułożono nowe zwieńczenia z piaskowca.

Na dziedzińcu zakończono układanie nawierzchni granitowych, niebawem wykonana będzie szutrowa nawierzchnia wjazdu przed bramą południową oraz wykonane zostaną podłoża humusowe pod trawniki. Ustawione zostały stylowe **latarnie**. Wcześniej wykonano badania archeologiczne i położono instalacje podziemne.

W styczniu rozpoczął się remont **fasady północnej** (od strony parku) oraz fragmentów elewacji

wschodniej i południowej korpusu głównego, wraz z remontem komińców na dachu pałacu. Wprawdzie fasada północna została wyremontowana w roku 2008, ale wymagała pilnego odnowienia.

W wymienionych miejscach są układane tynki, wymieniana jest stolarka okienna i drzwiowa, prowadzone są prace konserwatorskie związane z kamiennymi dekoracjami rzeźbiarskimi wieńczącymi elewację Pałacu.

Podczas prac odkryto malowidła na północnej ścianie wschodniego alkierza. Zostaną one zabezpieczone i zakonserwowane. Na dziedzińcu wschodniego alkierza zostanie utworzone lapidarium, będą tam **ekspozowane fragmenty rzeźb**, które odnaleziono podczas wykopów archeologicznych.

Prace powinny zostać ukończone i odebrane do **30 czerwca 2023 r.** Wykonane zostaną w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej: pn. „Poprawa stanu infrastruktury zespołu pałacowo-parkowego i obszaru miejskiego w Radzynie Podlaskim”, umowa o dofinansowanie nr RPLU.13.03.00-06-0001/20-00 zawarta z Województwem Lubelskim w ramach RPO WL na lata 2014 - 2020, Osi Priorytetowej 13 Infrastruktura Społeczna, Działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich, RPO WL na lata 2013-2020.

Przypomnijmy, że Miasto przygotowało projekt pod nazwą „Poprawa stanu infrastruktury zespołu pałacowo-parkowego i obszaru miejskiego w Radzynie Podlaskim”. Umowa na jego realizację zawarta została w dniu 26 czerwca 2020 r. pomiędzy Województwem Lubelskim i Miastem Radzyń Podlaski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

Projekt obejmuje swoim zakresem remont i przebudowę korpusu głównego pałacu, remont nieodnowionych jeszcze fragmentów elewacji oraz przebudowę dziedzińca i remont muru oporowego. Całkowita wartość projektu to 28 361 074,58 zł, natomiast dotacja udzielona na realizację zadania wynosi 21 532 062,82 zł. Zgodnie z umową zadanie powinno być zrealizowane do dnia 30.06.2023 r.

Anna Wasak

W 555. rocznicę uzyskania przez Radzyń praw miejskich

Radzyń otrzymał prawa miejskie 555 lat temu - 31. marca 1468 roku. Przypomnijmy okoliczności historyczne tego wydarzenia.

Rzeczpospolita 555 lat temu...

Jest rok 1468. Na tronie zasiada Kazimierz Jagiellończyk (1427-1492) - jeden z najaktywniejszych polskich władców. W latach 1454-1466 prowadził wojnę z Zakonem Krzyżackim (tzw. trzynastoletnią), zakończoną II pokojem toruńskim, na mocy którego Korona po 158 latach odzyskała Pomorze Gdańskie. To ułatwiło rozwój gospodarczy kraju. Władca przyczynił się do wzmocnienia znaczenia szlachty. W 1468 roku odbył się w Piotrkowie najstarszy sejm walny koronny „dwuizbowy”, na którym zebrali się król, członkowie rady oraz posłowie, wybrani na sejmikach. **Ta data to początek parlamentaryzmu w Polsce.**

Król Kazimierz Jagiellończyk miał 13 dzieci. Czterech jego synów zostało królami, jeden syn został świętym, jeden - kardynałem, a pięć córek żonami władców europejskich, dzięki czemu **wpływy rodziny Jagiellonów sięgały połowy Europy.** Dynastia Jagiellonów stała się jednym z czołowych domów panujących w Europie. Za panowania Kazimierza Jagiellończyka **rozwinęła się kultura i sztuka, upowszechniała się oświata, rozwijało się budownictwo w stylu gotyckim.** Rozkwitła Uniwersytet Jagielloński. W latach 1477 — 1489 powstaje arcydzieło rzeźbiarskie późnego gotyku ołtarz Wita Stwosza w Kościele Mariackim w Krakowie.

Nadanie praw miejskich

Co działo się w tym czasie na ziemi radzyńskiej? Dzierżawił je wówczas - w latach 1460-1473 **Grot z Ostrowa herbu Rawicz**, podkomorzy lubelski i starosta kazimierski. 28 października 1465 r. przywilejem wydanym w Kazimierzu dokonał lokacji miasta opartej o prawo polskie. Miasto powstało na płaskowzgórzu pokrytym lasami i bagnami,

jego położenie określono jako „puste miejsce przy wsi Biała zwane Radzików, należące do króla i będące w dzierżawie” (Grażyna Michalska, „Radzyń Podlaski. Miasto i rezydencja” - „Historia” s. 12, w „Radzyń Podlaski. Miasto i rezydencja”). **Lokacja dotyczyła terenu, gdzie obecnie znajduje się centrum Radzyna - m.in. ulica Ostrowiecka.** Nie zachował się akt lokacyjny, jego treść znamy z potwierdzenia wydanego przez Zygmunta Augusta w 1544 roku. 31 marca 1468 przywilejem nadanym przez Kazimierza Jagiellończyka miasto zostało lokowane na prawie magdeburskim - na wzór Lublina.

Radzyń miał bardzo korzystne położenie: między Łukowem, gdzie znajdował się punkt graniczny Polski i Litwy, a Parczewem, gdzie od 1413 roku odbywały się zjazdy koronno-litewskie; położony był przy ważnych szlakach handlowych.

Uzyskanie praw miejskich stało się powodem szybkiego rozwoju miejscowości. Przywilej upraszczał drogę urzędową, dawał prawo odbywania targów tygodniowych i dwóch jarmarków w roku oraz zwalniał mieszkańców na 20 lat od podatków.

Włodarzowanie Grota nie trwało długo. Najstarszy zachowany dokument z dziejów miasta nosi datę 1473 i informuje o przekazaniu dzierżawy Dominikowi Kazanowskiemu, który przejął ją z rąk Mikołaja Minorka z Ostrowa.

Nieznane są bardziej szczegółowe informacje o Grocie, któremu Radzyń zawdzięcza prawa miejskie, pamięć o nim jest jednak w Radzynie pielęgnowana: **główna ulica na jego cześć nosi nazwę Ostrowiecka**, o czym informuje tablica umieszczona na południowej ścianie budynku przy Ostrowieckiej 32 (aktualnie znajduje się w nim siedziba banku PKO BP), jego imię przyjęło

wychodzące w Radzynie pismo społeczno-kulturalne „Grot”.

Co znaczy nazwa naszego miasta?

W średniowieczu nazwy miejscowości bardzo często miały charakter dzierżawczy - oznaczały ich przynależność do kogoś. Możemy je rozpoznać po przyrostku -ów, -n, -ń lub zmiekkzonej ostatniej głosce (Piotrków od imienia Piotr, Henryków - od Henryk, Anielin - od Anieli). Problem z rozpoznaniem nazwy właściciela pojawia się często, gdyż część imion używanych w średniowieczu została zapomniana. Tu możemy wymienić szereg nazw miejscowości, począwszy od Krakowa (gród Kraka), przez Warszawę (gród Warsza), Lublin, którego właścicielem był Lubel, Częstochowę - gród Czestocha, itd.

Skąd więc Radzyń? Jak wynika z dokumentu lokacyjnego, pierwotnie na miejscu dzisiejszego centrum miasta była „pustka zwana Radzików”, potem - w roku 1539 w dokumentach pojawia się nazwa Radzin, w 1580 - oppidum Radzyn. Formy te mają rdzeń Rad-, który do dziś przetrwał w imieniu Radosław, a dawniej funkcjonował w imionach Radomił, Radociech, Radzik. Co on oznacza? „Rad” to **zadowolony, wesóły, szczęśliwy.** Takie znaczenie miało też imię **Radzik** - stąd Radzików czy Radza - forma

dzierżawcza od tego imienia to Radzyn. Z czasem ostatnia głoska uległa zmiękczeniu i w ten sposób powstał Radzyń (podobnie jak Wieluń, Wołyń).

A skąd się wziął **Radzyń Podlaski**? Ta forma nazwy to tzw. zestawienie syntaktyczne. Druga część nazwy odróżnia nasze miasto od innych miejscowości o tej samej nazwie. W Polsce są dwa miasta i cztery wioski nazywające się Radzyń. Dlaczego jednak Podlaski? Historycznie należeliśmy do ziemi łukowskiej, która była zaliczana do Małopolski. Druga część nazwy pojawia się w XIX wieku. Ma ona uzasadnienie geograficzne (Radzyń leży na Nizinie Południowopodlaskiej) oraz historyczne. W 1816 roku w okresie Królestwa Kongresowego utworzono województwo podlaskie ze stolicą w Siedlcach, w 1818 roku - diecezję podlaską ze stolicą w Janowie Podlaskim. Fakty te wpłynęły na zaliczenie terenów obecnych powiatów: radzyńskiego, białskiego, łukowskiego, parczewskiego i włodawskiego do Podlasia, choć pierwotnie Podlasie były to tereny położone nad Bugiem z Drohiczyńskim, Mielnickim i Bielskim Podlaskim.

Herb Radzyna

Statut Miasta Radzyń Podlaski stanowi: „Herbem miasta jest wizerunek białego niedźwiedzia kroczącego w lewo, w czerwonym

polu”.

Niedźwiedź w herbie towarzyszy naszemu miastu od zarania - choć nie zawsze był taki jak obecnie. Wszak założyciel miasta - Grot z Ostrowa pieczętował się herbem Rawicz, który przedstawiał pannę na niedźwiedziu. W zmienionej formie - już jako biały niedźwiedź stojący przy dębie, na czerwonym tle - pojawia się na przywileju Jana III Sobieskiego lokującym Nowe Miasto (1690). W albumie heraldycznym miast Królestwa Polskiego (1847) mamy i herb Radzyna - biały niedźwiedź stoi na tylnych łapach na złotym tle.

Warto podkreślić, że w historii miasta pojawiły się też inne motywy. Skaczący jelen (Brochwicz) był herbem rodziny Kątskich, z której pochodziła Marianna Potocka. Obecnie możemy go oglądać na pałacu - na szczycie wschodniej wieży, w rzeźbie nad ryzalitem w skrzydle zachodnim (dawne wejście do biblioteki) czy w kompozycjach heraldycznych. Obok jelenia mamy dwuipółramienny krzyż - to Pilawa, herb Potockich. Z tej rodziny pochodziła Konstancja Szczuczyna, ale przede wszystkim był to herb, którym pieczętował się Eustachy Potocki.

Obecny herb został przyjęty uchwałą Miejskiej Rady Narodowej, ma elementy herbu założyciela miasta (niedźwiedź) oraz takie kolory, jak w dokumentach miejskich z okresu rządów Jana III Sobieskiego.

Anna Wasak

Dzierżawcy i właściciele Radzyna

Radzyń miał szczęście do wybitnych właścicieli. Większość z nich były to postacie należące do elity swoich czasów, odgrywające znaczną rolę w skali całego kraju. Jednak z różnych przyczyn radzyńskie włości dość często zmieniały właścicieli, stąd szereg wybitnych rodów związanych z Radzynie jest długi.

Cebulkowie

Mikołaj Cebulka – sekretarz Wielkiego Księcia Litwy Witolda, wybitny dyplomata początku XV wieku, odegrał ważną rolę w poselstwach związanych z konfliktem polsko-krzyżackim - posłował m.in. do Krzyżaków, króla czeskiego Wacława i cesarza Zygmunta. Uczestniczył w soborze w Konstancji (1414-1418), gdzie zaprezentował prekursorską w tych czasach koncepcję suwerenności narodu żmudzkiego. Uważany jest również za prekursora walki o prawa kobiet.

„Pustkowie nad Białką” otrzymał od króla Władysława Jagiełły w 1415. Założył tu szereg wsi, wśród których była Białka Niżna – późniejszy Kozirynek, wreszcie – Radzyń. Wraz z bratem Zbigniewem rozpoczął starania o założenie parafii i wybudowali pierwszą drewnianą świątynię – obecnie przy ul. Sitkowskiego, prawdopodobnie w miejscu, gdzie znajduje się kaplica Aniołów Stróżów.

Kazanowscy

Ród Kazanowskich władał włością radzyńskimi w latach 1473-1540. Dominik Kazanowski zasłynął tym, że uratował życie Kazimierza Jagiellończyka, wynosząc go z pola bitwy pod Chojnicami (1454). Jego syn Bartłomiej wznosił pierwszą budowlę na miejscu dzisiejszego Pałacu Potockich, temu rodowi miasto zawdzięcza wzniesienie pierwszego – drewnianego kościoła pw. Zwiastowania NMP na miejscu dzisiejszego pw. Świętej Trójcy. Syn Bartłomieja - Jan głośny pisarz ariański zamienił kościoły radzyńskie na zbory protestanckie.

Mniszchowie

Rodzina Mniszchów władała dzierżawą królewską w latach 1540-1653. Otrzymał ją Mikołaj Mniszech (ojciec) – dworzanin Zygmunta Starego, potem Zygmunta Augusta - z rąk królowej Bony. Kolejny właściciel Radzyna, najmłodszy syn Mniszcha – też Mikołaj (ok. 1550-1597) wraz z bratem Jerzym (1548-1613) należał do najbardziej zaufanych sług Zygmunta Augusta. Jednak źle odpłacił monarsze zakazane mu łaski. Podczas sejmiku elekcyjnego (1573)zwołanego po śmierci ostatniego Jagiellona jemu i bratu zarzucono m.in. grabież królewskich skarbów po śmierci Zygmunta Augusta.

Za czasów Mniszchów został rozbudowany zamek wzniesiony przez Kazanowskich. Powstała renesansowa twierdza typu palazzo in fortezza.

Po śmierci syna Mikołaja – Andrzeja (1653) dobra radzyńskie wróciły do królewskich.

Szczukowie

Stanisław Antoni Szczuka (1654-1710) kolejny ważny właściciel Radzyna to postać świetlana. Był sekretarzem, ale także doradcą i przyjacielem Jana III Sobieskiego, uczestniczył w odsieczy wiedeńskiej (1683). Paweł Jasienica nazywa go „najmądrzejszym i najlepszym człowiekiem epoki”. Był kreatorem życia politycznego, wybitnym pisarzem politycznym i mówcą sejmowym, znawcą literatury, malarstwa i muzyki, mecenasem artystów; miał na swoim dworze orkiestrę, zgromadził potężną bibliotekę.

Zasłynął także jako znamienity gospodarz; z Radzyna uczynił centrum rozległych dóbr, nadał miastu nową kompozycję przestrzenną, otoczył je półpięściami zewnętrznych fortyfikacji bastionowych. Ich fragmenty zachowały się do czasów współczesnych. Przebudował pałac na rezydencję barokową według projektu Augustyna Locciego.

Potoccy

Marianna z Kątskich Potocka (1722-1768) wnuczka Stanisława Antoniego Szczuki, była jedyną spadkobierczynią rozległych dóbr, które czyniły z niej najbogatszą panną ówczesnej Rzeczypospolitej. W 1741 r. poślubiła Eustachego Potockiego (1720-1768) starostę tłumackiego, późniejszego generała artylerii litewskiej, marszałka Trybunału Koronnego i cześnika koronnego.

Marianna i Eustachy Potoccy byli wzorcową parą ówczesnej Rzeczypospolitej, o aspiracjach intelektualnych i artystycznych, szlachetną, sponsorującą ważne dzieła rozpoczynającej się epoki oświecenia (np. Collegium Nobilium, gdzie wykształcenie pobierało pięciu ich synów). Łączyła ich głęboka, wierna i płodna miłość. Małżonkowie dochowali się córki (Cecylia Urszula) oraz siedmiu synów, w których do wieku dojrzałego dożyło pięciu (Kajetan, Ignacy Roman, Jerzy Michał oraz Jan Nepomucen Eryk i Stanisław Kostka).

Marianna miała zdolności literackie, jako pierwsza w Polsce tłumaczyła komedie Moliera, które

następnie były wystawiane przez dworski teatr znajdujący się w parkowej oranżerii.

Małżonkowie postanowili w Radzynie stworzyć siedzibę rodową godną pozycji, jaką zajmowali w Rzeczypospolitej. Przebudowę zlecieli najwybitniejszym specjalistom, m.in. królewskiemu architektowi Jakubowi Fontanie i rzeźbiarzowi Janowi Chryzostomowi Redlerowi.

Spośród pięciu synów Potockich dwóch stało się filarami epoki oświecenia,czołowymi postaciami w życiu publicznym. Byli to: urodzony w Radzynie Ignacy Potocki (1750-1809) oraz Stanisław Kostka (1755-1821).

Obaj zaangażowali się w reformy państwa, także w podejmowane w dobie Sejmu Wielkiego, w którym uczestniczyli jako posłowie. Stąd przypuszczenia, że w radzyńskim pałacu, posiadającym olbrzymie zbiory biblioteczne, nie tylko dyskutowano, ale także tworzone niektóre zapisy Konstytucji 3 maja

Sapiehowie i Czartoryscy

W 1799 roku właścicielką pałacu – za pośrednictwem ks. Stanisława Staszica – stała się słynąca z gospodarskiej zapobiegliwości Anna Sapieżyna (1772-1859). Była córką Andrzeja Zamoyskiego – kanclerza wielkiego koronnego, wychowanką ks. Stanisława Staszica. Należała do elity kulturalnej, intelektualnej i patriotycznej kraju. Interesowała się sprawami edukacji, w 1818 założyła w Radzynie szkołę. Umieściła ją w pałacu i finansowała ze swych dóbr.

W 1823 roku dobra radzyńskie wraz z pałacem przepisała na rzecz córki Anny Zofii Sapieżanki i zięcia – Adama Jerzego Czartoryskiego, choć praktycznie sama nimi zarządzała. Za zaangażowanie rodziny w Powstanie Listopadowe majątkom Czartoryskich groziły konfiskaty. Sapieżyna sprzedała Radzyń w 1834 r. rodzinie Szlubowskich. Pieniądze przeznaczone zostały na utrzymanie zięcia i córki w Paryżu. Adam Jerzy Czartoryski stał na czele stronnictwa politycznego skupionego wokół hotelu Lambert.

Szlubowscy

W 1834 r. właścicielem dóbr radzyńskich stał się Antoni Korwin Szlubowski. W rękach rodziny Szlubowskich dobra radzyńskie były do 1944 r., a pałac – do 1920. Na lata ich pobytu w Radzynie przypadł okres Powstania Styczniowego i represji po jego upadku, prześladowania unitów, I wojny światowej, II Rzeczypospolitej i II wojny światowej.

Ostatnim właścicielem pałacu był Bronisław Szlubowski (od 1895 r.), który wzorowo prowadził gospodarstwo, brał czynny udział w życiu społecznym, był aktywny na polu publicystycznym, oprócz książek wydawał wychodzące w Warszawie czasopismo „Głos. Dziennik polityczny” (1914-15). Dbał o rozwój oświaty, także w dziedzinie rolnictwa.

Po I wojnie światowej Szlubowscy nie byli w stanie utrzymać pałacu, obiekt wraz z otoczeniem przekazali władzom II Rzeczypospolitej w 1920 r., sami osiedlili się w pałacyku Gubernia.

AnnaWasak

Poczułem pocałunek wojny

Radzyński Ośrodek Kultury i działające przy nim Radzyńskie Stowarzyszenie „Podróżnik” zaprosili na wystawę fotografii oraz spotkanie z podróżnikiem Maksymem Skrzeczkowskim pt. „Pocałunek wojny”. Wydarzenie odbyło się 24 lutego 2023 roku – dokładnie w pierwszą rocznicę agresji Rosji na Ukrainę – w Galerii „Oranżeria”. Wpisano się w cykl „Radzyńskich Spotkań z Podróżnikami”.

Maks Skrzeczkowski wyznał na wstępie, że temat Ukrainy jest mu bliski, także emocjonalnie; w ciągu ostatnich 19 lat był tam kilkanaście razy. Pierwszy raz pojechał tam w 2004 roku jako międzynarodowy obserwator wyborów prezydenckich. Przebywał na Majdanie podczas pomarańczowej rewolucji i 10 lat później.

Cztery razy znalazł się w rejonie działań wojennych pod Donieckiem, w Mariupolu był w 2015 roku, w Charkowie – na przełomie kwietnia i maja 2022 r. (między 90. a 100. dniem wojny).

Byłem ukraińskim żołnierzem.

Poczułem pocałunek wojny

– Czuję się ukraińskim żołnierzem, choć mam obywatelstwo polskie; nie miałem broni, nie strzelałem, ale byłem ubrany w mundur, przemieszczałem się ze swoim batalionem i doświadczałem wojny, jej niebezpieczeństw, ciągłego zagrożenia utratą życia – mówił podczas spotkania. Gdy chciał kiedyś pójść na stronę, usłyszał od Ukraińców, żeby był ostrożny, bo miejsce jest zaminowane i może stracić nogi. Wspominał też doświadczenie spod Mariupola: żołnierze ostrzegali dziennikarzy, żeby odkryty odcinek przebiegli w oddaleniu, bo rosyjscy snajperzy mogą jednym

strzałem zabić dwie osoby. – Było zimno, wiał przenikliwy wiatr, a ja przebiegając tamtędy czułem upał w klatce piersiowej. To była bomba adrenaliny. Doświadczył też czegoś, co nazwał pocałunkiem wojny. – Poczułem na twarzy napór powietrza z fali uderzeniowej. To był pocałunek wojny – mówił. – Wiele razy chciałem uciec do domu, obiecywałem sobie, że nie wrócę, ale wojna ma w sobie coś narkotycznego; gdy ktoś jej doświadczył, ciągnie go potem jak magnes. Paradoksalnie tam się czuje, że się żyje.

Dlaczego tam jeździł? – Siedzi we mnie ciekawość świata, niespokojny duch, który sprawia, że muszę pojechać tam, gdzie dzieje się historia, żeby to uwiecznić – wyjaśniał Maks Skrzeczkowski i dodał: – Uczestnictwo w wydarzeniach jest warunkiem rzetelnego reportera, dokumentalisty. Chciałem poznać wojnę u źródła, w inny sposób, jak siedząc przed telewizorem i będąc skazanym na medialną papkę informacyjną – przyznał, że widział „wiele rzeczy, o których w telewizji nie mówiono”.

Pokazać prawdziwe oblicze wojny

Zdjęcia żyją, są prezentowane na wystawach, pokazują prawdę o wojnie, wpływają na emocje, może także na decyzje. Informował, że z oka-

zji rocznicy agresji Rosji na Ukrainę w Parlamencie Europejskim została zorganizowana wystawa sztuki współczesnych artystów ukraińskich. Przy tej okazji zaprezentowane zostały fotografie wojenne m.in. Maksa Skrzeczkowskiego. – Może w ten sposób pokażę europoślom prawdziwe oblicze tej wojny i wesprę walczących, jeśli zadecydują o wysłaniu Leopardów na Ukrainę.

Poza tym na Ukrainie ma przyjaciół, niepokoi się o ich los. Z relacji telewizyjnych dowiedział się, że bomba trafiła w znany mu dom. Mieszkał tam były więzień niemieckich obozów koncentracyjnych. – Człowiek, który przeszedł 3 czy 4 niemieckie obozy koncentracyjne, zginął od rosyjskiej bomby – spuentował.

Obłęd i paranoja. Nie wierzę, że tam byłem, takie to surrealne

– Wojna jest przewrotna i absurdalna, pełna dziwnych zdarzeń. Nie wierzę, że tam byłem, takie to surrealne. Wojna ze swymi okrucieństwami, a obok normalne życie się toczy – mówił Maks Skrzeczkowski. Na Majdanie był kilka dni po krwawych wydarzeniach, widział zastygłą krew na ziemi, na twarzach mężczyzn.

Pod Donieckiem w służbach medycznych są weterynarze, den-

tyści, którzy muszą oporządzić rozszarpaną nogę. Widział żołnierza, któremu granat urwał rękę, z opatrunkiem stacjonował dalej.

Ludzie się dziwnie zachowują. Jedna sytuacja: ksiądz kosi trawnik, podczas gdy w odległości 500 m trwa ostrzał. Gdy zapytał, po co to robi, usłyszał odpowiedź: – Trzeba się czymś zająć.

W innym miejscu widział, jak ktoś maluje zewnętrzne ściany domu z powybijanymi szybami. – Trzeba coś robić, żeby przetrwać, żeby nie stracić wiary, że wojna się skończy – tłumaczył.

Przyznał, że człowiek z czasem się oswoja z niebezpieczeństwem i próbuje żyć normalnie. Opowiadał, że sam w czasie nalotu reperował studzienkę kanalizacyjną. Mówił o księżach, którzy się zacho-

wywali jak komandosi, najwięksi twardziele. W sytuacji zagrożenia nalotem chemicznym usłyszał komunikat, by wkładać maski. – Nikt maski nie miał, byliśmy bezradni. Usłyszałem radę: Trzeba być dobrej myśli. Przebywając z takimi ludźmi, człowiek nabiera odwagi. Takie doświadczenie jest jak szczepionka. Przez to, czego doświadczyłem, pozbyłem się lęku – wyznał podróżnik. Pokazał zdjęcie żołnierza w hełmie z wydrapaną na nim tarczą strzelniczą, „żeby strzelający wiedzieli, gdzie mam środek głowy” – wyjaśniał Ukrainiec.

Gdy zauważył, że siatka maskująca zrobiona jest z nowego, bardzo dobrego materiału, spytał, czy nie żał go rozcinać na strzępy. Usłyszał, że to fragmenty spodni żołnierza, któremu pocisk urwał nogę.

Skala zniszczeń jest nie do uwierzenia

Maks Skrzeczkowski opowiadał o wrażeniach z Charkowa – jednego z miast najdotkliwiej doświadczonego rosyjską agresją. Przed wojną miasto zamieszkiwało 1,5 mln osób. Teraz zamienione zostało w kamienną pustynię. – Skala zniszczeń jest nie do uwierzenia. Miasto przypomina wykonaną z wielkim rozmachem, za miliardy dolarów realistyczną, hollywoodzką dekorację do jakiejś post apokaliptycznej produkcji – wspominał reporter i dodał, że gdy szli wśród ruin 2 kilometry, spotkali tylko dwóch żołnierzy. – Kto nie musi, nie wychodzi – mówił podróżnik. Wyjście z podziemnych nor może źle się skończyć. Miasto jest pod ciągłym ostrzałem.

Ale zdarzają się niezwykle sytuacje. Reporter pokazywał fotografie kościoła, w którego podziemiach ukrywali się ludzie. Budynek był wielokrotnie ostrzeliwany, zniszczone zostały działki otaczające świątynię, ale sam kościół stał nietknięty.

Podziemne miasto

Miasto jest puste, bo kto mógł, wyjechał. Ci, co pozostali, to ludzie samotni, niezaradni, bojący

się zmian, ale też alkoholicy, osoby z problemami psychicznymi. Chronią się w piwnicach, w metrze. Jako osoba zaufana Maks został wpuszczony na stację metra.

Dwa składy wagonów służyły ukrywającym się za mieszkania. Na jednym ze zdjęć widać chłopca stojącego w oknie. Nad nim, na dachu suszą się trzy pary butów. – Ten skład długo nie odjedzie. Wszystko jest na odwrót, nie tak, jak powinno być – komentuje reporter.

Na peronie stoją dwie małe lodówki, w koszykach codzienna dostawa – tym razem krakersy i mydło. Te artykuły wymieniają z osobami koczującymi na kolejnej stacji. Na przykład na parówki. Miesiącami nie wychodzą z ukrycia – dopóki nie muszą. Gdy wychodzą, nakładają okulary, żeby nie oslepnąć.

Taka sytuacja: W metrze urodziło się dziecko. Gdy tam był Maks Skrzeczkowski, miało ok. 2 miesiące, ale jeszcze nie widziało światła słonecznego. Nikt go też nie oglądał, bo jest taki przesąd, że obcy nie mogą go widzieć przed chrztem. Widział chłopca, który siedział na peronie przy sto-

liku, przy komputerze i uczestniczył online w zajęciach szkolnych.

Na zakończenie spotkania Maks Skrzeczkowski wyznał, że jest sceptyczny co do szybkiego zakończenia wojny. Ocenia, że gdy się to już stanie, odbudowa kraju potrwa 30 lat.

Na „Radzyńskie Spotkania z Podróżnikami” zaprosił Burmistrz Radzyna Podlaskiego Jerzy Rębek oraz Starosta Radzyński Szczepan Niebrzegowski, a także organizatorzy: Radzyński Ośrodek Kultury i działające przy nim Radzyńskie Stowarzyszenie „Podróżnik”. Sponsorami wydarzenia byli: firma drGerard, Nadleśnictwo Radzyń Podlaski, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych oraz Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Radzynie Podlaskim. Patronat nad spotkaniem objął ogólnopolski miesięcznik „Poznaj Świat”, portal Kocham Radzyń Podlaski, Telewizja Radzyń, Biuletyn Informacyjny Miasta Radzyń i Informator Powiatowy.

Anna Wasak

Fot. Tomasz Młynarczyk

W Urzędzie Miasta można obejrzyć wystawę o Rotmistrzu Witoldzie Pileckim

Biograficzną wystawę o życiu i śmierci jednego z najdzielniejszych Polaków w historii Europy pierwszej połowy XX. wieku – Rotmistrzu Witoldzie Pileckim można oglądać w holu Urzędu Miasta. Ekspozycja została przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Warszawie. W Radzynie prezentowana jest dzięki Radzyńskiemu Ośrodkowi Kultury.

Witold Pilecki jako harcerz brał udział w rozbrajaniu Niemców w Wilnie w 1918 roku, a następnie był obrońcą tego miasta przed bolszewikami w 1919 roku. W 1920 roku walczył w Bitwie Warszawskiej. W 1939 roku także w formacjach kawalerii bronił Polski przed Niemcami. W 1940 roku działając konspiracyjnie w Tajnej Armii Polskiej dał się uwięzić w KL Au-

schwitz, gdzie do 1943 roku tworzył konspiracyjne struktury Polskiego Państwa Podziemnego. Od pierwszego do ostatniego dnia brał udział w Powstaniu Warszawskim. Aresztowany przez komunistów w maju 1947 roku został skazany za działalność antykomunistyczną na karę śmierci. Wyrok wykonano w więzieniu mokotowskim 25 maja 1948 roku strzałem w tył głowy. Instytut Pamięci Narodowej nadal poszukuje, zakopanych tajemnicie, szczątków bohaterskiego Rotmistrza.

Autorem wystawy jest dr Dariusz Gałaszewski. W wystawie wykorzystano zdjęcia ze zbiorów Rodziny Pileckich, Jacka Pawłowicza, Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Muzeum Auschwitz-Birkenau, Muzeum Powstania Warszawskiego, Piotra Życieńskiego.

Anna Wasak

WSPÓLNE WICIE

PODZAS KTÓREGO UCZESTNICY WYKONAJĄ PALMY WIELKANOCNE. OPRÓCZ PRAC WŁASNYCH WSPÓLNIE UWIĘJMY DWUMETROWĄ PALMĘ DO KOŚCIOŁA ŚWIĘTEJ TRÓJCY W RADZYNIU.

17, 24, 31 MARCA 2023 R.
(PIĄTEK), GODZ. 17.00

SALA PLASTYCZNA RADZYŃSKIEGO OŚRODKA KULTURY
(UL. JANA PAWŁA 11 4)

INSTRUKTOR: GRAŻYNA MIRSKA

WSTĘP WOLNY

Obchody Narodowego Święta Żołnierzy Wyklętych w Radzynie

Byli ziarnem, z którego wyrosła wolna Polska

Kulminacją Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Radzynie i Powiecie Radzyńskim była Msza św. w kościele Świętej Trójcy oraz Apel Poległych przy budynku byłej katowni Gestapo i UB. Ponadto w ramach obchodów Radzyński Ośrodek Kultury, we współpracy z Zrzeszeniem WiN Inspektorat Radzyń oraz Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, zorganizowali: zwiedzanie Izby Pamięci „Warszawska 5a”, wystawę biograficzną w Urzędzie Miasta przybliżającą postać Witolda Pileckiego, „Namiot Wyklętych” na pl. Wolności z wystawą o Danucie Siedzikównie, projekcję filmu „Wyklęty” oraz Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym”. Patronat nad uroczystościami sprawowali Burmistrz Radzyna Jerzy Rebek oraz Starosta Radzyński Szczepan Niebrzegowski.

Pod hasłem „Bóg i Ojczyzna” wytrwać musimy

Mszę świętą koncelebrowali kapłani trzech radzyńskich parafii: gospodarz miejsca, dziekan radzyński ks. kan. Krzysztof Pawelec, ks. kan. Jarosław Sutryk – proboszcz parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, ks. Michał Rodak wikariusz par. św. Anny i Błogosławionych Męczenników Podlaskich oraz wikariusz par. Świętej Trójcy ks. dr Krzysztof Banasiuk, który wygłosił homilię.

Kaznodzieja zacytował na wstępie treść grypsu skierowanego do syna przez płk. Łukasza Cieplińskiego, którego zamordowano 1 marca 1951 roku w więzieniu mokotowskim. – Ile jest w Polsce takich miejsc jak to mokotowskie więzienie! Nie trzeba szukać daleko – jedno znajduje się w pobliżu tego kościoła, w którym ludzie od ponad 400 lat się gromadzą na modlitwie i gdzie czują się wolni. Niedaleko stoi budynek, w którym więziono, torturowano tych, co o wolność walczyli. Część z nich mordowano na miejscu, część wywożono na Zamek w Lublinie, a wyroki na nich wykonywano na Majdanku – w miejscu niemieckiego obozu koncentracyjnego. Ileż jest do-

świadczonych w takich miejscach cierpienia! – mówił ks. Krzysztof Banasiuk i zastanawiał się, skąd ci udręczeni ludzie czerpali siłę, aby po trwającej 6 lat wojnie i okupacji niemieckiej walczyć dalej z okupantem sowieckim. – Dobrze wiedzieli, co wojska sowieckie robiły na ziemiach polskich po 17 września. Z czego wynikała ich siła, by walczyć o wolną Ojczyznę i się nie poddać? – pytał kaznodzieja i odpowiedział: – Z wiary. Każdy członek Armii Krajowej składał przysięgę przy krzyżu i temu krzyżowi był wierny. Świadczą o tym też grypsy płk. Łukasza Cieplińskiego do syna czy list Kazimierza Żebrowskiego ps. „Bąk” – ostatniego komendanta białostockiego Okręgu Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, który do żony napisał: „Nasze hasło: „Bóg i Ojczyzna” i pod tym hasłem wytrwać musimy, choćby nas to nie wiem ile kosztowało”.

Jestem zbudowany podniosłością chwili

Po Mszy św. uczestnicy obchodów przeszli pod budynek, gdzie w latach 1939-44 znajdował się areszt śledczy Gestapo, a w latach 1944-56 – Powiatowego Urzę-

du Bezpieczeństwa Publicznego. Obecnie jest to Izba Pamięci „Warszawska 5a”.

Przybyłych powitał **Burmistrz Radzyna Jerzy Rebek**. – Jesteśmy w miejscu kaźni polskich bohaterów w dniu szczególnym dla całego naszego narodu. Od niedawna w tak uroczysty sposób możemy czcić ich pamięć – podkreślił Włodarz Miasta i powitał przybyłych, wśród których byli: Senator RP Grzegorz Bierecki, Poseł na Sejm RP Dariusz Stefaniuk, Wicewojewoda Lubelski Robert Gmitruczuk, przewodniczący Sejmiku Województwa Lubelskiego Jerzy Sz waj, Starosta Radzyński Szcze-

pan Niebrzegowski, Przewodniczący Rady Powiatu Robert Mazurek, Przewodniczący Rady Miasta Adam Adamski, Wójt Gminy Borki płk. Radosław Sałata – Prezes Inspektoratu Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość Inspektorat w Radzynie, Wicewójt Gminy Radzyń Anna Grochoła, Wójt Gminy Wołyn Tomasz Jurkiewicz, dyrektorki radzyńskich szkół ponadpodstawowych Grażyna Dzida oraz Ewa Grodzka, a także mieszkańcy miasta. Uroczystość uświetniła obecność pocztów sztandarowych Zrzeszenia WiN oraz NSZZ „Solidarność”.

Następnie **Piotr Skowron** –

wiceprzewodniczący Rady Miasta Radzyń Podlaski poprowadził Apel Pamięci Żołnierzy Podziemnego Państwa Polskiego oraz powojennego podziemia niepodległościowego, którzy po II wojnie światowej kontynuowali walkę z narzuconym Polsce systemem komunistycznym. Po czym delegacje złożyły wieńce po ścianą byłej katowni Gestapo i Urzędu Bezpieczeństwa.

Z kolei głos zabrali goście: Senator **Grzegorz Bierecki**, **Wicewojewoda Lubelski Robert Gmitruczuk** oraz **Starosta Radzyński Szczepan Niebrzegowski**.

Na zakończenie głos zabrał ponownie Burmistrz Jerzy Rebek, dziękując przybyłym: gościom i mieszkańcom Radzyna. – Jestem zbudowany podniosłością chwili – podsumował.

Po uroczystości była możliwość zwiedzenia Izby Pamięci „Warszawska 5A” z celami, w których zachowały się inskrypcje wyrte ścianach przez więźniów, w czasie, gdy funkcjonował tu areszt Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego.

Anna Wasak
Fot. Tomasz Młynarczyk

Radzyński Ośrodek Kultury promował radzyńskich artystów w Kazimierzu Dolnym

Takiego maratonu wernisaży nie było w Kazimierzu Dolnym chyba nigdy. W sobotę, 4 marca, tę nadwiślańską stolicę Polskich artystów zalała fala twórców związanych z Radzyńskim Ośrodkiem Kultury oraz z Radzyńskim Klubem Fotograficznym „Klatka”. To artystyczne wydarzenie jest efektem umowy trójstronnej zawartej w ubiegłym roku pomiędzy Centrum Kultury w Lublinie, Kazimierskim Ośrodkiem Kultury, Promocji i Turystyki oraz Radzyńskim Ośrodkiem Kultury. Umowa dotyczyła szeroko rozumianej współpracy kulturalnej pomiędzy instytucjami w miastach, które reprezentują. Wydarzenie przyciągnęło licznych zwiedzających.

Cykl wystaw rozpoczął się na kazimierskiej Górze Zamkowej. Zwiedzający mogli tam zobaczyć **wystawę fotografii Michała Sierpnia**. Projekt o nazwie „**Niezwykłe twarze zwykłych rodzin**” powstał we współpracy artysty ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Radzynie, reprezentowanym przez nauczycielkę plastyki **Annę Krupską**, pomysłodawczynię projektu. Jest to wyjątkowa wystawa. Modelami fotografa byli podopieczni Ośrodka i ich najbliżsi. Licznie zebranych gości przywitani dyrektorzy **Maks Skrzczkowski** i **Robert Mazurek**. Następnie głos zabrali autorzy projektu. Oboje podkreślili, że ich celem jest przeciwdziałanie brakowi akceptacji i wykluczeniu dzieci z Zespołem Downa.

Następnym punktem na wernisażowej mapie była Biblioteka Publiczna, gdzie swoje prace zaprezentowała **Urszula Pietras**. **Był to cykl pastelowych obrazów pt. „W ogrodach światła”**. Piękne łąki i rośliny na obrazach artystki wszystkim przypomniały ciepło i zapachy lata. Sama malarka powiedziała, że stara się przedstawiać na swoich obrazach naturę w wymiarze metafizycznym, traktowaną jako sacrum, jako coś, czego nie wolno niszczyć.

Pozostałe trzy wystawy zostały zorganizowane w budynku Kazimierskiego Ośrodka Kultury Pro-

mocji i Turystyki. Pierwsza z nich to „**Impresje**” **Urszuli Sawiuk**. Jest to cykl akwarel, utrzymanych w ciemnej tonacji ze złożonymi elementami. Cała wystawa wygląda bardzo efektywnie i tajemniczo. Artystka podkreśliła, że do stworzenia tej wystawy zainspirowała ją sensualna poezja Elżbiety Kalarus i kilka z nich ukazało się w tomiku jej autorstwa.

Kolejna wystawa to „**Wstęp wolny**” **Arkadiusza Kulpy**. Jest to cykl olejnych obrazów i rysunków. Przedstawiają onirystyczny, nierealny i bajkowy świat. Sam autor powiedział, że tworząc te prace inspirował się twórczością wielkiego artysty Jana Marcina Szancera, na którego rysunkach wychowało się jego pokolenie.

Ostatnia wystawa tego dnia to „**Poza tym co widać**” **Małgorzaty Bilskiej**. Jest to wystawa fotograficzna przedstawiająca przyrodę okolic Radzyna. Autorka zaznaczyła, że w swoich pracach stara się przedstawiać kontrast, światło, barwę i to co najpiękniejsze w przyrodzie.

Radzyński cykl wystaw zamknął **występ Zespołu Śpiewaczego „Polanki” Koła Gospodyń Wiejskich z Parchatki**. Następnie wszyscy zwiedzający udali się na spacer po znanych i mniej znanych atrakcjach Kazimierza Dolnego. Trudną rolę przewodnika wzięł na siebie sam **Maks Skrzczkowski**.

Pomimo że aura była bardzo niesprzyjająca, radzyński dzień w Kazimierzu Dolnym upłynął w bardzo ciepłej, milej i serdecznej atmosferze. Wszyscy goście cyklu wernisaży podkreślali, że było to bardzo wyjątkowe i miłe wydarzenie.

Następne wydarzenie wynikające ze współpracy pomiędzy Radzyńskim Ośrodkiem Kultury i Kazimierskim Ośrodkiem Kultury, Promocji i Turystyki to rewizyta kazimierskich artystów w Radzynie, o której będziemy szeroko informować i na którą już dzisiaj zapraszamy.

Arkadiusz Kulpa
Fot. Tomasz Młynarczyk

„Pędzlem i piórem” Agaty Karpińskiej

17 marca w Galerii „Oranżeria” Radzyńskiego Ośrodka Kultury odbył się wernisaż prac Agaty Karpińskiej pt. „Pędzlem i piórem”. Pochodząca z Radzyna artystka zaprezentowała ilustracje, które wykonała na potrzeby książek dla dzieci. Wydarzenie odbyło się w ramach cyklu „ROK ludzi z pasją” organizowanego z okazji 555. rocznicy uzyskania przez Radzyń praw miejskich.

Uroczysta inauguracja wystawy, którą można oglądać przez najbliższe 3 tygodnie, miała formę krótkiej rozmowy. Przeprowadzili ją dyrektor ROK Robert Mazurek i opiekun Galerii Arkadiusz Kulpa. Agata Karpińska zdradziła, że najpierw tworzy wiersz, a dopiero później powstaje do niego ilustracja.

Agata Karpińska urodziła się w Radzynie Podlaskim. Jest absolwentką Szkoły Podstawowej nr 2 oraz Zespołu Szkół Zawodowych. W 2005 roku ukończyła studia na Wydziale Artystycznym, specjalizacja Grafika Artystyczna oraz Pedagogikę Przedszkolną na UMCS w Lublinie. Zajmuje się głównie ilustracją dziecięcą, wykonywaną najchętniej w technice akwareli i w graficznych technikach komputerowych. Tworzy też linoryty.

Debiutowała książką „Polskie

święta i zwyczaje. Wiersze o świętach”. Zilustrowała i napisała książkę „Niewinny, że inny. Bajka o tolerancji” oraz „Z Rykusem po Rykach. Przewodnik dla dzieci”. Wkrótce ukaże się również bajka dla dzieci o Radzynie Podlaskim. Jest autorką piosenek i wierszy dla dzieci, laureatką konkursów poetyckich, w tym Ogólnopolskiego Konkursu Poezji dla Dzieci im. Wandy Chotomskiej – „Przyleć do was na skrzydłach marzeń”, na podstawie którego powstała polsko-ukraińska książka dla dzieci o tym samym tytule. Prowadzi zajęcia plastyczne i rękodzieła oraz warsztaty linorytu dla dzieci, młodzieży i dorosłych w Pracowni Plastycznej Centrum Kultury i Sportu w Rykach.

Red.

„Cztery Pory Miłowania” w Radzynie: Poezja śpiewana ma się dobrze

8 marca, przy wypełnionej po brzegi widowni w Radzyńskim Ośrodku Kultury, odbył się koncert zespołu „Cztery Pory Miłowania”. Przed wejściem na salę każda z Pań otrzymała słodką niespodziankę z okazji Dnia Kobiet. Zadbał o nią dyrektor Robert Mazurek wraz z męską częścią pracowników ROK.

Radzyń był jednym z miast na trasie promującej nowy album zespołu. Wydany w styczniu 2023 roku krążek pt. „Śpiewaj radość” zawiera 12 autorskich kompozycji. Grupa „Cztery Pory Miłowania”, która wywodzi się z pomorskiego Choczewa, zagrała ponad dwugodzinny koncert. Można było usłyszeć muzykę z przesłaniem, pełną emocji, które często ludzie chowają w sobie. W autorskich kompozycjach zespół wykorzystuje wiersze m.in. Piotra Konczaka, Aleksandry Bacińskiej i Krzysztofa Kasperczyka. W środowy wieczór, zespół zagrał w składzie: Malwina Groenwald – śpiew, instrumenty klawiszowe, Michał Miotke – śpiew

i gitara akustyczna, Patryk Wendrowski – gitara basowa.

Koncert zespołu zaskoczył od samego początku. Jeśli ktoś obawiał się, że będzie melancholijnie i smutno, był zapewne w szoku. Było emocjonalnie, energetycznie i zabawnie. Artyści na środowy występ wybrali kilkanaście utworów ze wszystkich swoich płyt: „Litania do...”, „W zamyśleniu”, „W rytmie serca” i „Śpiewaj radość”. Utwory z ostatniego krążka są radosne a teksty bardzo emocjonalne, zmuszają do refleksji. Jak sam Michał Miotke powiedział, śpiewają, by przelać radość w tych wszystkich, którzy tego potrzebują. Od początku koncertu angażowali widzów

w śpiewanie, klaskanie oraz żarty. Bisy także były, a po nich spotkanie z zespołem, autografy i wspólne zdjęcia.

– Koncerty takie jak zespołu „Cztery Pory Miłowania” pokazują, że poezja śpiewana ma ogromny potencjał, aby podbijać nie tylko coraz większą liczbę serc słuchaczy, ale także polski rynek muzyczny. Wnosi także coś, co obecnie zanika wśród społeczeństwa: otwartość na wyrażanie swoich emocji, a co za tym idzie na drugiego człowieka – powiedział nam Robert Mazurek, dyrektor ROK.

Red.

Fot. Tomasz Młynarczyk

Wyrusz w podróż legendarną Route 66

Zapraszamy na spotkanie z podróżnikiem Arturem Owczarskim, który opowie o swojej wyprawie w odległe tereny Stanów Zjednoczonych legendarną Route 66. Będzie to podróż przez historię, sentymentalny mit i konfrontowanie ich z teraźniejszością. Wydarzenie zaplanowano na 27 marca, początek o godz. 18.00 w sali kameralnej ROK (ul. Jana Pawła II 4). Wstęp wolny.

Route 66 najlepsze lata ma już za sobą, jednak po okresie pewnej zapaści wraca do łask. Rośnie turystyczne zainteresowanie tym szlakiem, a niektóre odcinki są całkiem niezłe odnowione. Jest na nim co oglądać. Jest przy przemierzaniu go duch przygody i poczucia wolności. Jest fascynująca przyroda, zmieniające się krajobrazy i możliwość zetknięcia się z różnorodnymi ludźmi. Jest w końcu możliwość porzucenia na jakiś czas codzienności i zanurzenia się w mieszaninę historii i teraźniejszości, popkultury i chwilami zabawnej, ale zarazem w pewien sposób pociągającej tradycji.

– Podczas spotkania w Radzynie Artur Owczarski zabierze nas w wielodniową trasę legendarną Route 66. Starym, mało nowoczesnym, ale nie odcinającym od świata samochodem. Przemierzmy wspólnie 3 939 km z Chicago w Illinois do Santa Monica w Nowym Meksyku wydłużonych do 5 463 km - należy wszak zobaczyć atrakcyjne miejsca położone w pobliżu

sławnego szlaku. Takie jak chociażby Wielki Kanion Kolorado, Park Narodowy Petrified Forest, Monument Valley czy Kanion Antylopy. Wyjść raz na jakiś czas z samochodu i poczuć nie tylko wiatr we włosach „rozpędzonego” do 80 km auta, ale i atmosferę przeróżnych miejsc. Czasami mile zaskakujących, czasami - jak to w podróży bywa - rozczarowujących – powiedziamy nam Robert Mazurek, dyrektor ROK.

Artur Owczarski podróżuje od ponad dwudziestu lat. Motorowodniak, przedsiębiorca i tata trójki dzieci. Jego ulubione kierunki to Chiny, w których był kilkanaście razy i Stany Zjednoczone. Brał udział w regatach na Karaibach, zwiedzał klasztory buddyjskie w Himalajach i przejechał kilka tysięcy kilometrów szutrowymi drogami w paru afrykańskich krajach. Przemierzył odległe od cywilizacji obszary pustyni Gobi. Szczególnie dużo czasu spędził w Teksasie, na Florydzie i w Kalifornii. Przejechał też słynną Drogę 66 od Chicago do

Santa Monica. W wyniku wypraw do USA powstały książki: „Droga 66. Droga Matka. O historii, legendzie, podróży” (2019), „Teksas to stan umysłu” (2020) i „Luizjańskie gumbo” (2022). Teksas jest mu bliski nie tylko ze względu na kulturę, ludzi i czas, który tam spędził ale również ze względu na fakt, że w 2019 roku otrzymał tytuł honorowego mieszkańca miasta Bandery, drugiej najstarszej polskiej osady w USA i jednocześnie miasteczka szczycącego się tytułem światowej stolicy kowbojów.

Na 45. edycję „Radzyńskich Spotkań z Podróżnikami” zapraszają Burmistrz Radzyna Podlaskiego Jerzy Rębek oraz Starosta Radzyński Szczepan Niebrzegowski, a także organizatorzy: Radzyński Ośrodek Kultury i działające przy nim Radzyńskie Stowarzyszenie „Podróżnik”. Sponsorami wydarzenia są: firma drGerard, Nadleśnictwo Radzyna Podlaski, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych oraz Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Radzynie Podlaskim. Patronat

nad spotkaniem objął ogólnopolski miesięcznik „Poznaj Świat”, portal Kocham Radzyna Podlaski, Telewizja Radzyna, Biuletyn Informacyjny Miasta Radzyna oraz Informator Powiatowy. Więcej informacji

o wydarzeniu dostępnych jest na <http://podroznik-radzyn.pl/podroznicy/168-artur-owczarski.html>

Red.

Powstała książka zawierająca ponad 1600 zdjęć starego Radzyna!

Z okazji 555. rocznicy uzyskania przez Radzyna praw miejskich Radzyński Ośrodek Kultury przygotował niezwykłą publikację. Jej autorami są głównie mieszkańcy naszego miasta oraz instytucje i firmy funkcjonujące na jego terenie.

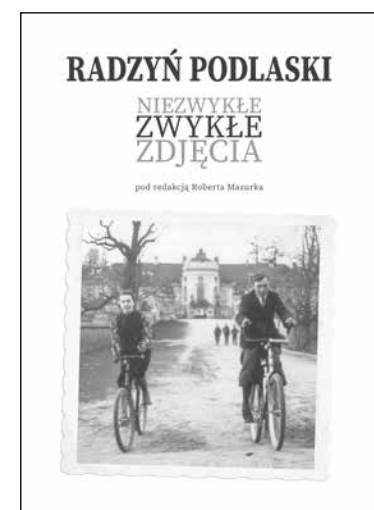
To właśnie oni, udostępniając swoje archiwa, pozwolili stworzyć jak do tej pory największy zbiór zdjęć przywołujących wielu z nas znajome, ale jednak już nieistniejące oblicze miasta. Dzięki książce „Radzyna Podlaski. Niezwykle

zwykle zdjęcia” przypomnimy je sobie, udając się na spacer radzyńskimi ulicami. Z pozostałych niekiedy fotografii spoglądać będą na nas dawni mieszkańcy, będziemy też świadkami historycznych wydarzeń.

– Pomysł wydania książki zrodził się ponad 5 lat temu, wraz z powierzeniem mi funkcji dyrektora Radzyńskiego Ośrodka Kultury. Do współpracy zaprosiłem Radzyńskie Stowarzyszenie „Podróżnik” i prowadzony przez nie portal Kocham Radzyna Podlaski, gdzie od 26 października 2019

roku publikowane są fotografie przedstawiające dawny Radzyna – powiedział nam Robert Mazurek, który podjął się zredagowania publikacji. Zawiera ona dokładnie 1668 archiwalnych zdjęć i ukaże się w limitowanym nakładzie 555 egzemplarzy. Dzięki książce odbędziemy sentymentalny spacer po Radzynie, mając przed oczami kolejne obrazy z miasta. Dodatkowo każda ulica opatrzona została krótkim opisem, aktualną fotografią oraz co najmniej jednym filmem – dostęp do nich uzyskamy, wpisując w przeglądarce podany

adres strony internetowej bądź przez zeskanowanie umieszczonego obok kodu QR. – W sumie publikację wzbogaca 125 filmów o łącznej długości 13 godzin, 19 minut i 46 sekund. Do ich powstania posłużyło 10 424 zdjęć wykonanych w latach 2021-2022. Oglądanie filmów umili nam „Victory Suita” autorstwa utalentowanego radzynieanina, Michała Musiatowicza – dodaje Mazurek. Obróbki cyfrowej wszystkich zdjęć znajdujących się w książce dokonał Tomasz Młynarczyk, złożył ją Karol Niewęglowski, a korekty dokonał

Jerzy Chromik.

Premiera książki odbędzie się 31 marca w Radzyńskim Ośrodku Kultury, dokładnie w 555. urodziny miasta.

Red.

Cudze chwalicie, swoje poznajcie (cz. 45)

Ławeczka Rudolfa Probsta

23 marca 2023 roku obchodzona była 100. rocznica urodzin Rudolfa Probsta – żołnierza Armii Krajowej, pedagoga i turysty. Z tej okazji Dyrekcja, Absolwenci oraz Stowarzyszenie Przyjaciół I LO w Radzynie ufundowali ławeczkę pamięci, która stanęła przy alejce prowadzącej do szkoły. Inicjatywie towarzyszyło utworzenie stypendium im. Rudolfa Probsta, które co roku ma być przyznawane najwybitniejszym uczniom liceum.

Rudolf Probst urodził się 23 marca 1923 roku w Jaśliskach (powiat sanocki). W 1939 roku ukończył męskie Gimnazjum im. Królowej Zofii w Sanoku. Po wybuchu II wojny światowej podjął pracę w tartaku w Zarszynie.

W 1940 roku wstąpił do Związku Walki Zbrojnej. Był łącznikiem i kolporterem prasy konspiracyjnej. W maju 1943 roku nawiązał kontakt z komendantem obwodu Armii Krajowej w Besku, Adamem Winogrodzkim. Został zaprzysiężony i z uwagi na jego znajomość języka niemieckiego wyznaczony do pełnienia funkcji agenta AK w siedzibie sanockiego gestapo. Działał pod pseudonimem „Weksler”. Od listopada 1943 do czerwca 1944 roku, pełniąc służbę w randze kaprala jako tłumacz korespondencji, donosów, pism oraz przesłuchań w placówce kierowanej przez SS-Obersturmführera Karla Luxa przy Bergstrasse 5 w Sanoku, przekazywał informacje o zagrożeniach, planowanych aresztowaniach i łapaniach. Dzięki temu uratował dziesiątki osób związanych z polskim ruchem oporu. Przekazał też polskiemu podziemiu gestapowską

listę konfidentów.

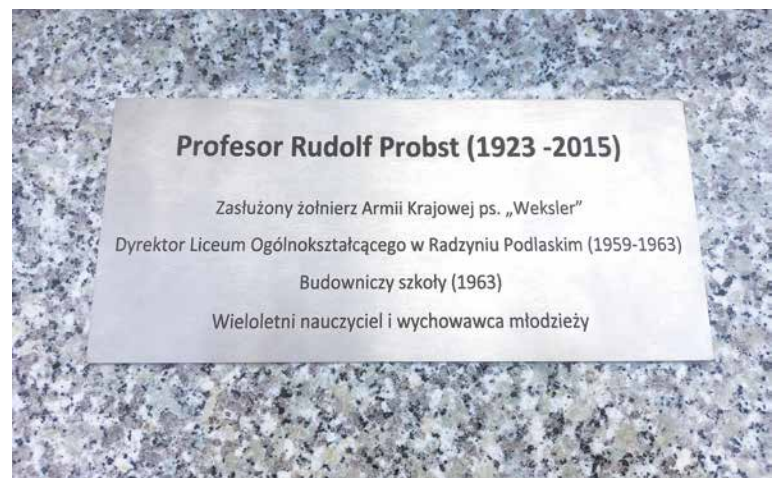
Po zakończeniu II wojny światowej Rudolf Probst wyjechał do Siedlec, gdzie odnalazł rodziców. W 1946 roku zamieszkał w Lublinie, zdał maturę i rok później rozpoczął studia na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi). Ukończył je w 1952 roku uzyskując tytuł magistra botaniki.

28 sierpnia 1948 roku, w kościele parafialnym w Tarnogórze wziął ślub z Krystyną Samsonowicz. Dwa lata później, jako nauczyciel biologii, chemii i języka rosyjskiego, podjął pracę w miejscowym liceum. Następnie został przeniesiony do szkoły w Grabowcu (1951), gdzie w latach 1954-1955 pełnił funkcję dyrektora. W 1955 roku trafił do Radzyna. Był nauczycielem biologii i języka niemieckiego w liceum, a w latach 1959-1963 dyrektorem szkoły. Wniósł ogromny wkład w rozwój radzyńskiej oświaty. W styczniu 1960 roku uzyskał od Kurii Biskupiej w Siedlcach teren przy ul. Partyzantów 8 z przeznaczeniem na lokalizację nowego budynku szkoły. 23 listopada tego samego roku odbyło się wmurowanie

aktu erekcyjnego, a już 29 czerwca 1963 roku – w obecności ówczesnego Ministra Oświaty, Wacława Tułódzkiego – nastąpiło uroczyste otwarcie. Do dziś z powodzeniem kształcą się w nim kolejne pokolenia radzyńskiej młodzieży. W 1983 roku Rudolf Probst przeszedł na emeryturę. Pracując do 1990 roku w zawodzie nauczyciela osiągnął jubileusz 40. lat pracy pedagogicznej.

Rudolf Probst był współzałożycielem i pierwszym prezesem Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Radzynie (1972), a także założycielem i opiekunem Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego PTTK przy radzyńskim liceum (1975). Jego działalność w dziedzinie turystyki została doceniona przez Zarząd Główny PTTK, który przyznał mu odznakę „Za zasługi w pracy PTTK z młodzieżą” (1980). Ponadto Główny Komitet Turystyki w Warszawie nadał mu odznaczenie „Zasłużony Działacz Turystyki” (1981).

W latach 90. XX wieku Rudolf Probst wstąpił do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i był wiceprezesem radzyńskiego

Profesor Rudolf Probst (1923 -2015)

Zasłużony żołnierz Armii Krajowej ps. „Weksler”
Dyrektor Liceum Ogólnokształcącego w Radzynie Podlaskim (1959-1963)
Budowniczy szkoły (1963)
Wieloletni nauczyciel i wychowawca młodzieży

koła tej organizacji. Za wybitną działalność patriotyczną, zawodową i społeczną został odznaczony m.in. Krzyżem Partyzanckim (1971), Złotym Krzyżem Zasługi (1981), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986) i Krzyżem Armii Krajowej (1998).

W 2014 roku powstał krótkometrażowy, fabularyzowany dokument o Rudolfie Probscie pt. „Byłem w Gestapo” w reżyserii Leszka Staronia i Jerzego Oleszkowicza. Film jest relacją z przesłuchań młodego Rudolfa Probsta przez Urząd Bezpieczeństwa tuż po zakończeniu wojny. Oskarżono go o kolaborację z Niemcami, gdy tymczasem świadectwa żołnierzy ruchu oporu świadczą o zupełnie innym charakterze jego działalności. Film jest trzymającą w napięciu opowieścią o czasach wojny i ludzkich wyborach.

Rudolf Probst zmarł 13 lutego 2015 roku. Pochowany został na

cmentarzu komunalnym w Radzynie.

Ławeczka Rudolfa Probsta wykonana jest z jasnego marmuru. Do jej oparcia przymocowane zostały dwie tabliczki. Na pierwszej przeczytamy następującą informację: „Profesor Rudolf Probst (1923-2015) / Zasłużony żołnierz Armii Krajowej ps. „Weksler” / Dyrektor Liceum Ogólnokształcącego w Radzynie Podlaskim (1959-1963) / Budowniczy szkoły (1963) / Wieloletni nauczyciel i wychowawca młodzieży” /. Z kolei na drugiej wyryto sentencję: „Ławeczka profesora Rudolfa Probsta / ufundowana przez Dyrekcję I LO w Radzynie Podlaskim, / Stowarzyszenie Przyjaciół I LO i Absolwentów Szkoły / w 100. Rocznicę Urodzin Profesora / Radzyń Podlaski, 23.03.2023 r.” /. Ławeczka stoi przy alejce prowadzącej do szkoły.

Robert Mazurek

Obchody 100. rocznicy urodzin Rudolfa Probsta

W dniach 21-24 marca odbyły się w Radzynie obchody 100. rocznicy urodzin Rudolfa Probsta, zasłużonego żołnierza AK, turysty i pedagoga. W programie znalazły się: projekcja filmu, konkurs wiedzy, zbiórka krwi, odsłonięcie „Ławeczki Rudolfa Probsta”, okolicznościowa wystawa, memoriał pływacki oraz promocja książki. Organizatorem obchodów było I Liceum Ogólnokształcące w Radzynie oraz działające przy nim Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły we współpracy z Radzyńskim Ośrodkiem Kultury, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji oraz Miejską Biblioteką Publiczną w Radzynie.

Obchody zainaugurowała projekcja filmu „Byłem w gestapo”, na podstawie którego młodzież wzięła udział w konkursie wiedzy. Następnie, na pl. Wolności w Radzynie, odbyła się Akcja Honorowego Krwiodawstwa. Przystąpiło do niej 30 chętnych, z czego krew oddało 19 osób (5 po raz pierwszy). W sumie zebrano blisko 9 litrów krwi. Punktem kulminacyjnym obchodów było spotkanie w radzyńskim liceum, gdzie m.in. nagrodzono dyplomami i nagrodami laureatów konkursu, wręczono pierwsze stypendium im. Rudolfa Probsta oraz uroczyste odsłonięto „Ławeczkę Rudolfa Probsta”. Dokonała tego

córka pana profesora Małgorzata Łysik oraz wnukowie – Anna Łysik i Marcin Barszczewicz w asyście dyrekcji szkoły i władz samorządowych miasta i powiatu. Wieczorem, w Galerii „Oranżeria” Radzyńskiego Ośrodka Kultury, miała miejsce okolicznościowa wystawa przybliżająca postać Rudolfa Probsta. Ostatniego dnia obchodów odbyły się: VII Memoriał Pływacki oraz radzyńska promocja książki Laury Barszczewicz i Lidii Zielonki pt. Pseudonim „Weksler”. Opowieść o Rudolfe Probscie.

Red.

Sukces Radzyńskiego Kiermaszu Wielkanocnego

25 marca na wyremontowanym Rynku w Radzynie odbył się Radzyński Kiermasz Wielkanocny. Do udziału w imprezie zgłosiła się rekordowa liczba wystawców, którzy na 90. stoiskach zaoferowali między innymi świąteczne rękodzieło (stroiki, palmy, pisanki), tradycyjne przysmaki (miody, chleby, sery, wędliny) czy nawet wyroby litewskie. Nie zawiedli też mieszkańcy Radzyna i Powiatu Radzyńskiego licznie biorąc udział w kiermaszu. Radzyński Ośrodek Kultury szczególnie zadbał o najmłodszych uczestników wydarzenia, przygotowując dla nich świąteczne zabawy oraz spotkanie z Bocianem i Panią Wiosną. Red.

Szachiści uczcili Eugeniusza Pańnikowskiego

Środowisko szachowe Radzyna Podlaskiego uczciło pamięć profesora Eugeniusza Pańnikowskiego - nauczyciela matematyki i miłośnika królewskiej gry. 19 marca 2023 r. rozegrany został XIV Memoriał Szachowy.

W prowadzonych równoległe 2 turniejach wzięło udział 83 zawodników z Lublina, Lubartowa, Siedlec, Białej Podl., Janowa, Międzyrzecza Podlaskiego i wielu innych miejscowości. Radzyńskie Towarzystwo Szachowe wystawiło pokazną reprezentację złożoną z 48 zawodników.

Na uroczystym otwarciu zawodów Profesora wspominali Ewa Grodzka - dyrektor I LO w Radzynie Podl. i Zbigniew Litwiniec - nestor radzyńskich szachów.

Wyniki turnieju dzieci do 9 lat:

1. Barłomiej Bącik, 2. Kacper Karpiuk, 3. Anna Kuszpa (wszyscy: Radzyńskie Towarzystwo Szachowe)

Wyniki turnieju dzieci w wieku 10-12 lat:

1. Jakub Skrzypczak (Radzyńskie

Towarzystwo Szachowe), 2. Hanna Korpysz (MUKS Gambit Międzyrzec Podl.), 3. Kajetan Kondraszuk (Radzyńskie Towarzystwo Szachowe).

Zwycięzcy otrzymali statuetki, a wszyscy okolicznościowe medale wręczone przez Jacka Woźniaka - z Komisji Zakładowej „Solidarność”, która obok Górniczej Fabryki Narzędzi w Radzynie Podl. sponsorowała turniej.

Wyniki Turnieju open:

1. Szymon Suska (UKS Czternastka Warszawa), 2. Artem Supnov (Ukraina), 3. Andrzej Rogoza (LUKS Lubartów).

Klasyfikacja juniorów do 18 lat:

1. Miłosz Madejski (LKSz Lublin), 2. Jakub Prokopiuk (KS GWIAZDA Bydgoszcz), 3. Bartosz Walaszek (Radzyńskie Towarzystwo Szachowe)

W klasyfikacji kobiet zwyciężyła Hanna Nurzyńska, a najwyższym sklasyfikowanym uczniem I LO w Radzynie Podl. był Szymon Wisznicki.

Red.

Radzyń przystąpił do projektu Aktywne Miasta

Miasto Radzyń Podlaski przystąpiło do projektu rekreacyjno - sportowego Aktywne Miasta, który jest dedykowany osobom aktywnie spędzającym czas. Koordynatorem lokalnym przedsięwzięcia będzie Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Radzynie Podlaskim.

Aktywne Miasta to portal internetowy oraz aplikacja sportowa, będąca wielofunkcyjnym narzędziem przydatnym każdemu, kto uprawia sport. Aplikacja oferuje 18 dyscyplin sportowych, mierzy czas, pokonany dystans, spalone kalorie, a przebyte szlaki oznacza na mapie.

Przystępując do projektu włączamy się w ogólnopolską rywalizację o „Puchar Rowerowej Stolicy Polski”, która odbędzie się w dniach 1 - 30 czerwca. Natomiast Trening do Rowerowej Stolicy Polski odbywa się w terminie 21 marca - 21 maja. Zasady rywalizacji są proste: rowerzyści pobierają specjalnie stworzoną przez inicjatora akcji miasto Bydgoszcz na potrzeby rywalizacji darmową aplikację, która rejestruje trasy i ich długości. Uczestnik sam decyduje, dla którego z miast „kręci kilometry”. Akcja motywuje mieszkańców do zdrowej sportowej rywalizacji i wspólnej zabawy propagującej aktywny tryb życia.

Aplikacja Aktywne Miasta umożliwi nam tworzenie gier miejskich, udostępnianie trasy użytkownikom, oferowanie zniżki u partnerów z regionu czy też zamieszczanie lokalnych informacji rekreacyjno - sportowych. Aktualnie jesteśmy w fazie tworzenia aplikacji i przystosowania do potrzeb naszej lokalnej społeczności. Wszelkie informacje będą dostępne na stronie Urzędu Miasta Radzyń Podlaski, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji jak i na stronie www.aktywne.miasta.pl.

W aplikacji Aktywne Miasta stworzyliśmy już odznakę „555 km dla Radzyna”. Aby zdobyć odznakę trzeba pokonać 555 km dowolną aktywnością. Odznaka aktywna jest do 30.11.2023 r. Akcja związana jest z przypadającą w tym roku 555 rocznicą uzyskania przez Radzyń Podlaski praw miejskich.

Wszystkich mieszkańców Radzyna Podlaskiego i nie tylko, zapraszamy do pobrania aplikacji i wzięcia udziału we wspólnej spor-

towej zabawie.

Patronat na Rowerową Stolicą Polski objęły Związek Miast Polskich i Unia Metropolii Polskich.

Red.

Świetne wyniki radzyńskich sportowców

Podczas Pucharu Polski Juniorów, Radzyńskie Sportowe Centrum Taekwon-do zdobyło 5 złotych, 2 srebrne i 3 brązowe medale, co pozwala im zdobyć drugie miejsce w klasyfikacji generalnej klubów.

W XXXVI Plebiscycie na Najpopularniejszych Sportowców i Trenerów Południowego Podlasia organizowanego przez tygodnik Słowo Podlasia, którego podsumowanie odbyło się 17 marca 2023 r. w Białej Podlaskiej w kategorii seniora 4 miejsce zajęła Natalia Olszak, a tytuł

Najsympatyczniejszego Sportowca zdobyła Ewelina Andryszczyk. Serdeczne gratulacje!

Fot. RADZYŃSKIE SPORTOWE CENTRUM TAEKWON-DO

